

Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2012

Översättning: Firma Pimma Åhman

Kansikuva: Hiidenportin rotkolaakso.
Kuva: Metsähallitus / Juha R. Pääkkönen

© Metsähallitus 2012

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkojulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-000-0 (pdf)

Kirsi Pulkkinen

Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2012

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	18.12.2012
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	6547/52/2012
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Hiidenportin kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Hiidenportin alueet FI200625		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan luontopalvelut		
TEKIJÄ	Kirsi Pulkkinen		
JULKAISUN NIMI	Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2012		
TIIVISTELMÄ	<p>Vuonna 1982 perustettu Hiidenportin kansallispuisto sijaitsee Kainuussa, Sotkamon kunnan kaakkoiskulmassa, aivan Kuhmon, Valtimon ja Nurmeksen rajalla. Kansallispuiston pinta-ala on 45 km². Vuosittain Hiidenportin kansallispuistossa vieraillee noin 10 000 kävijää. Kävijöistä suurin osa tulee lähialueilta sekä pääkaupunkiseudulta, erityisesti Helsingistä.</p> <p>Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 15.5.–30.9.2012. Tutkimuksella selvitettiin puiston kävijärakenne ja käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen sekä kartoitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä puiston hoidosta ja kehittämistarpeista. Lisäksi selvitettiin kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia.</p> <p>Kävijöistä 81 % oli päiväkävijöitä ja 19 % yöpyjiä. Suosituimmat käyntikohteet olivat Hiidenportin rotkolaakso, Palolammen opastuspaikka ja Porttilampi. Päiväkävijät viipyivät alueella keskimäärin 4 tuntia, yöpyjät noin 1–1,5 vuorokautta. Suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat. Useimmiten puistoon saavuttiin 2–5 hengen ryhmässä, joka koostui oman perheen jäsenistä.</p> <p>Tärkeimpiä syitä saapua Hiidenportin kansallispuistoon olivat luonnon kokeminen, maisemat, rentoutuminen, yhdessäolo oman ryhmän kanssa sekä poissaolo melusta ja saasteista. Suosituimmat harrastukset kansallispuistossa olivat kävely, luonnon tarkkailu, luonnon nähtävyyksien katselu, eväsretkeily ja retkeily.</p> <p>Kävijöiden odotukset täyttyivät kansallispuistokäynnillä hyvin. Käytettyjen palveluiden laatuun ja määrään oltiin tyytyväisiä. Kiitosta keräsivät erityisesti huolletut tulipaikat ja laavut polttopuineen, pysäköintipaikat, reittien opastetaulut ja polkuviitoitukset. Eniten kehitettävää olisi yrittäjien tuottamissa palveluissa.</p> <p>Kansallispuistoissa kävijätutkimus pyritään tekemään viiden vuoden välein. Edellinen kävijätutkimus Hiidenportin kansallispuistossa tehtiin vuonna 2005. Samaan aikaan laadittiin Hiidenportin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaa, joka valmistui vuonna 2007.</p> <p>Hiidenportin kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat noin 0,5 miljoonaa euroa ja 7 henkilötyövuotta.</p>		
AVAINSANAT	Hiidenportin kansallispuisto, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 179		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-000-0
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	57 s.	KIELI	Suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	18.12.2012
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	6547/52/2012
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Hiidenportti nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Hiidenporttiområdet FI1200625		
REGIONENHET	Österbottens naturtjänster		
FÖRFATTARE	Kirsi Pulkkinen		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Hiidenportti nationalpark 2012		
SAMMANDRAG	<p>Hiidenportti nationalpark grundades år 1982. Parken ligger i sydöstra hörnet av Sotkamo kommun i Kajanaland, alldeles intill Kuhmos, Valtimos och Nurmes kommungränser. Nationalparkens areal är 45 km². Hiidenportti nationalpark har årligen ca 10 000 besökare. Största delen av besökarna kommer från närområdena samt från huvudstadsregionen, i synnerhet Helsingfors.</p> <p>Materialet till besökarundersökningen i Hiidenportti nationalpark insamlades 15.5–30.9.2012. I undersökningen utreddes besökarstrukturen och besökens områdesvisa och tidsmässiga fördelning samt besökarnas upplevelser och åsikter om nationalparkens skötsel och utvecklingsbehov. Därtill undersöktes besökarnas penninganvändning och dess effekt på den lokala ekonomin.</p> <p>Andelen dagsbesökare var 81 % och andelen övernattare 19 %. De populäraste besöksmålen var Hiidenportti ravin, Palolampi informationsställe och Porttilampi. Dagsbesökarna vistades i området i genomsnitt 4 timmar, övernattarna 1–1,5 dygn. Den största besökargruppen bestod av 45–54-åringar. Merparten av besökarna kom till nationalparken i sällskap på 2–5 personer, som bestod av familjemedlemmar.</p> <p>De viktigaste orsakerna till besöken i Hiidenportti nationalpark var att få uppleva naturen, att beundra landskapen, att koppla av, att umgås med det egna sällskapet och att komma bort från buller och föroreningar. De populäraste aktiviteterna bland besökarna i nationalparken var att vandra, att göra naturobservationer, att beskåda sevärdheter, att göra picknick och att idka friluftsliv.</p> <p>Besökarnas förväntningar på parken uppfylldes väl. Besökarna var nöjda med kvaliteten på och mängden av tjänster. Mest beröm fick de underhållna eldplatserna och skärmskydden med ved, parkeringsplatserna, infotavlorna utmed lederna och ledernas skyltning. Mest förbättringar önskade sig besökarna i de tjänster som företagarna producerar.</p> <p>Forststyrelsen har som avsikt att göra en besökarundersökning i nationalparkerna med fem års mellanrum. Föregående besökarundersökning i Hiidenportti nationalpark gjordes år 2005. Samtidigt började man utarbeta en skötsel- och användningsplan för Hiidenportti nationalpark, och den blev klar år 2007.</p> <p>Hiidenportti nationalparks besökares totala inkomsteffekt på området var ca 0,5 miljoner euro och sysselsättningseffekten 7 årsverken.</p>		
NYCKELORD	Hiidenportti nationalpark, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsojelujulkaisuja. Sarja B 179		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-000-0
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	57 s.	SPRÅK	Finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus	8
2.2 Aineisto ja menetelmät	10
3 TULOKSET	13
3.1 Kävijärakenne.....	13
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	13
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	15
3.2 Käynti Hiidenportin kansallispuistossa	16
3.2.1 Kohteen tärkeys	16
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset	17
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen	19
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	20
3.2.5 Saapuminen alueelle	22
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	24
3.2.7 Tietolähde	29
3.3 Kävijättyytyväisyys	30
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	30
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta	31
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	34
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	34
3.3.5 Kävijättyytyväisyysindeksi.....	36
3.4 Vapaamuotoiset ajatukset.....	37
4 TULOSTEN TARKASTELU	38
4.1 Yhteenveto.....	38
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	39
LÄHTEET	41
LIITTEET	
Liite 1 Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimuksen 2012 otantakehikko	43
Liite 2 Aineiston keruuajataulu ja sen toteutuminen	44
Liite 3 Vastaajien asuinkunnat	46
Liite 4 Vapaamuotoinen palaute.....	48
Liite 5 Suomenkielinen kyselylomake	50
Liite 6 Englanninkielinen kyselylomake	54

1 Johdanto

Hiidenportin kansallispuisto Kainuussa tarjoaa vaihtelevan ympäristön luonnossa liikkujille, vael-tajille ja muutoin luonnosta nauttiville. Kansallispuiston pinta-ala on 45 km², josta vesistöä on 2 km².

Kansallispuistossa käy vuosittain noin 10 000 vierailijaa, pääosin sulan maan aikana. Talvella puistoon on hankalahko päästä, koska tietä ei aurata Palolammelle, puiston pääopastuspaikalle saakka. Kuhmo–Valtimo-tien suunnalta taas kertyy pitkä matka päänähtävyydelle Hiidenportin rotkolaaksoon.

Kainuun etelärajalla sijaitseva Hiidenportin kansallispuisto antaa aavistuksen siitä, miltä Korpi-Kainuun erämaaluonto ennen näytti: tietöntä, harvaan asuttua salomaata, matalia metsäisiä vaaroja ja kapeina luikertelevia soita. Hiidenportin rotkolaakso jylhine näkymineen on poikkeus tästä maisemasta. Murroslaakso syntyi maankuoren muinoin poimuttuessa.

Edellinen kävijätutkimus tehtiin Hiidenportissa vuonna 2005 (Metsähallitus 2005). Hiidenportin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma on valmistunut vuonna 2007 (Metsähallitus 2007). Ensimmäisen kävijätutkimuksen ja hoito- ja käyttösuunnitelman valmistumisen jälkeen puistossa tehtiin mittavia perusparannustöitä vuosina 2009–2011 Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäris-töviraston rahoittaman työohjelmahankkeen varoin. Hankkeessa mm. uusittiin palvelurakenteita, parannettiin alueen turvallisuutta tekemällä köysikaiteet rotkon reunalle, laadittiin puistoon kaksi päiväreikeilyreittiä ja reittiesite, tehtiin alueen kulttuuriperinnöstä kertova esite ja uusi puistoesite kieliversioineen sekä peruskorjattiin Palolammen vuokrapirtti.

Nyt tehdyn Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 1.5.–30.9.2012. Ke-ruuaika keskitettiin kesään siksi, että talvella puistossa on vähän kävijöitä. Kävijätutkimuksen avulla selvitettiin perustietoja alueen kävijöistä sekä heidän harrastuksistaan ja ajankäytöstään. Tutkimuksella haluttiin myös selvittää, millaisia vaikutuksia palveluvarustuksen uusimisella on kävijätyytyväisyyteen. Tutkimuksella selvitettiin lisäksi kävijöiden puistovierailuun liittynyttä rahankäyttöä sekä sitä, millaisia paikallistaloudellisia vaikutuksia kansallispuistolla on Kainuussa.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Kainuussa sijaitseva Hiidenportin kansallispuisto on Sotkamon kunnassa, Kuhmon, Nurmeksen ja Valtimon rajalla (kuva 1). Puistoon on matkaa Sotkamon keskustasta 45 km, Kuhmosta 65 km, Nurmeksestä 72 km ja Valtimolta 55 km. Kansallispuistoon ei ole julkisia liikenneyhteyksiä.

Hiidenportin kansallispuisto on perustettu vuonna 1982 säilyttämään kainuulaista erämaaluontoa. Puiston pinta-ala on 45 km² ja siitä on vesistöä 2 km². Vaikka Hiidenportin salo on luonnontilainen, kirveenkoskematon se ei ole. Alueella on harjoitettu tervanpolttoa 1700-luvulta 1900-luvun alkuun. 1900-luvun puolella ei puuta kannattanut enää tuhlaata tervan tai kaskenpolttoon, sillä sahapuu antoi paremman tuoton. Puiston ydinosa on rauhoitettu puistometsäksi jo 1940-luvulla. 1950-luvulla puistometsä muutettiin aarnialueeksi, jota laajennettiin vuonna 1970. Palolammen ja Kovasinvaaran alueet on liitetty kansallispuistoon sen perustamisen jälkeen. Puiston pinta-ala kasvaa edelleen, kun siihen liitettävät laajennusosat Lapamäki, Lakilehto, Lehtopuro ja Porkkasalo saavat lain voiman.

Kansallispuistossa virtaavan Porttijoen valuma-alue on pääosin puistossa, joten Hiidenportti on myös arvokas vesiluonnon suojelukohde, vaikka vesistöt kattavatkin vain noin 2 km² koko puiston pinta-alasta. Valuma-alueella on kymmeniä pieniä järviä ja lampia. Karujen, ruskeavetisten järvi- en vesi- ja rantakasvillisuus on niukkaa ja rannat ovat suo- tai kangasreunaisia. Hiidenportin kansallispuisto kuuluu Natura 2000 -verkostoon.

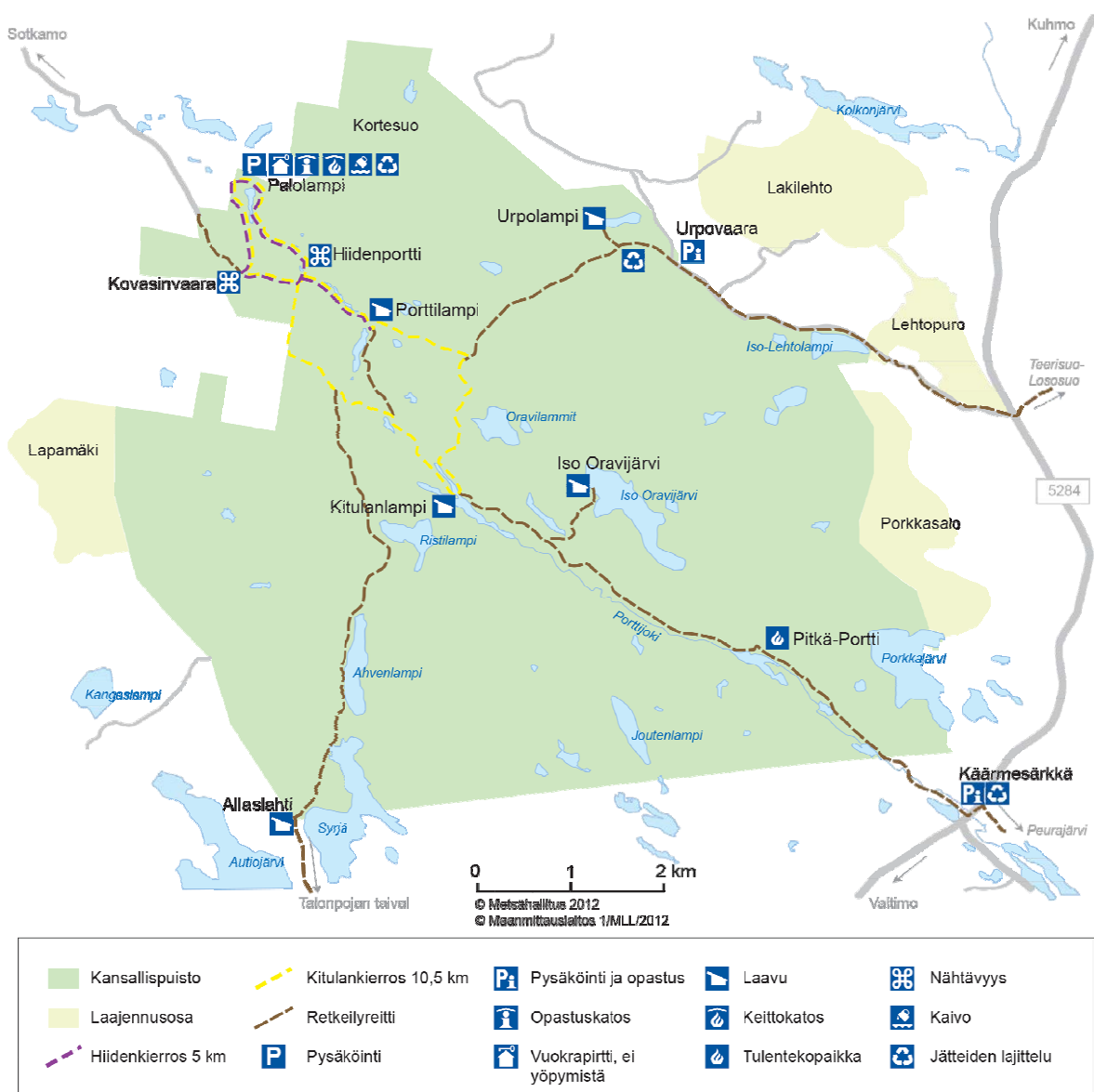

Kuva 1. Hiidenportin kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2012, © Maanmittauslaitos 1/MML/12.

Merkittviä retkeilyreittejä on puistossa noin 30 km. Niiden varsilla on viisi laavua ja kaksi tulentelekkopaikkaa. Puiston pääopastuspaikka Palolampi sijaitsee alueen luoteiskulmassa. Sinne on kävijöitä varten rakennettu opastuskatos, keittokatos, kaivo ja tulentelekkopaikka. Lisäksi on entisestä oppaan tuvasta ja kioskirakennuksesta peruskorjattu Palolammen vuokrapirtti, joka palvelee lähinnä ohjelmopalveluyrittäjiä, mutta on vuokrattavana myös retkeilijöille.

Retkeilyreittivaihtoehtoja Hiidenportilla on useita (kuva 2). Päiväkävijöille on tarjolla kaksi rengasreittiä: Hiidenkierroksen pituus on 3,5 km (5,5 km, jos retkeä jatkaa Porttilammen laavulle asti) ja Kitulankierroksen pituus 10,5 km. Molemmat kierrokset alkavat Palolammelta, josta ensin mennään katsomaan jylhää rotkolaaksoa. Sieltä reitit jatkuvat kohti Porttilammen laavaa rotkolaakson toiseen päähän. Porttilammen laavulta Hiidenkierros palaa takaisin, mutta Kitulankierros jatkuu Kitulanlammelle ja sieltä takaisin kohti Hiidenporttia ja Kovasinvaaran perinnemaisemaa, jossa on jäljellä entisaikojen asutuksesta koivikot, niityt ja kivikasat. Kovasinvaaralta voi palata takaisin Palolammelle. Retkeä voi halutessaan jatkaa muille laavuille, joita on Urpovaaralla, Allaslahdella ja Iso-Oravijärvellä. Kansallispuistosta on mahdollisuus jatkaa vaellusta Käärmesärkän kautta Peurajärven retkeilyalueelle tai Urpovaaran kautta Teerisuon–Lososuon soiden-suojelualueelle.

Hiidenportin kansallispuistossa saa poimia marjoja ja sieniä. Kalastus on sallittua onkimalla taikka pilkkimällä, mutta seisovia pyydyksiä ei sallita. Metsästys on kielletty.

Kuva 2. Hiidenportin kansallispuisto retkeilyreitteineen ja palveluineen. © Metsähallitus 2012, © Maanmittauslaitos 1/MML/2012.

Hiidenportin kansallispuiston palvelut ja muut tärkeimmät tiedot on koottu taulukkoon 1. Tärkeimmät ja ajantasaisemmat tiedot löytyvät mm. Luontoon.fi-verkkopalvelusta (Metsähallitus 2012).

Taulukko 1. Hiidenportin kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2012.

HIIDENPORTIN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	1982
Sijainti	Kainuussa, Sotkamon kunnan kaakkoiskulmassa aivan Kuhmon, Valtimon ja Nurmeksen rajalla.
Pinta-ala	45 km ²
Käyntimäärä	10 000 (v. 2011)
Palvelut	<p>Metsähallituksen palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polkuverkosto 30 km - Polkuyhteydet Teerisuon–Lososuon soidensuojelualueelle ja Peurajärven virkistyskalastusalueelle - Palolammen opastuspaikka, keittokatos, kaivo, tulentekopaikka ja vuokrapirtti - Laavut 5 kpl ja muut tulentekopaikat 2 kpl - Kierrätyspiste Palolammella - Maasto-opasteet - Pysäköintipaikat - Maasto-opastus koulu- ja päiväkotiryhmille <p>Yrittäjien tarjoamat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ohjelmapalveluita, mm. ohjelmallisia retkiä - Kansallispuiston lähialueella ravintola-, kahvila-, majoitus- ja ohjelmapalveluita.
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, luonnon virkistyskäyttö, luontomatkailu
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Laadittu 2007, tavoite asetettu vuoteen 2016 asti (Metsähallitus 2007).

2.2 Aineisto ja menetelmät

Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin Hiidenportin kansallispuistossa 15.5.–30.9.2012. Vastauksia kerättiin viidellä paikalla: Palolammen opastuspisteessä, Hiidenportin rotkolaaksossa, Porttilammen laavulla, Kitulanlammen laavulla ja Käärmesärkän opastuspisteessä (ks. kuva 2). Aineiston keräsivät Kirsi Pulkkinen, Eeva Pulkkinen, Kia Olin ja Juha Pääkkönen. Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiomuotoista kävijätutkimuslomaketta, joka muokattiin Hiidenportin kansallispuistoa varten sopivaksi (liite 4). Vakiolomaketta ja -menetelmiä käytettäessä tutkimus on vertailukelpoinen Metsähallituksen muiden vastaavien tutkimusten kanssa (Kajala ym. 2009). Samalla menetelmällä voidaan myöhemmin kerätä aineistoa Hiidenportin kansallispuistosta ja näin tarkastella alueen käytössä tapahtuneita muutoksia.

Tarvittavien otantapäivien määrä arvioitiin puiston vuotuisen kävijämäärän perusteella, samoin tehtiin arvio haastattelupäivien jakautumisesta eri kuukausille. Apuna käytettiin kävijälaskurien tuottamaa tietoa kävijävirtojen jakautumisesta vuoden sisällä. Keruupäivien satunnainen sijoittuminen keruukaudelle varmistettiin arpomalla. Samalla huolehdittiin siitä, että aineistoa kerätään eri viikonpäivinä. Otantakehikko on liitteenä 1.

Ennen tutkimuksen alkua päätettiin, että tarvittaessa keruupäivissä voidaan joustaa, esimerkiksi erittäin huonon sään osuessa kohdalle. Muutaman kerran keruuaikoja vaihdettiin haastattelijan muiden työtehtävien vuoksi ja erittäin huonon sään takia. Liitteessä 2 on esitetty toteutunut aineiston keruuaikataulu.

Otokseen poimittiin kaikki Hiidenportin kansallispuistossa keruupäivinä vierailleet 15 vuotta täytäneet henkilöt saapumis- tai tapaamisjärjestyksessä sitä mukaa kuin haastattelija vapautui aiemmin saapuneiden kävijöiden haastattelemisesta. Pysäköintialueilla haastattelija oli vastassa kansallispuistosta palaavia kävijöitä. Mikäli oli ilmeistä, ettei kävijä ehtisi palata ennen keruujan päättymistä, saatettiin vastauslomake palautuskuorineen antaa kävijälle mukaan jo hänen lähtiessään maastoon ja pyytää, että hän palauttaisi täytetyn lomakkeen postitse käyntinsä jälkeen. Vastauksista 69 % saatiin Palolammelta, 16 % Hiidenportin rotkolaaksosta ja 12 % Porttilammelta (taulukko 2). Muut keruupaikat olivat huomattavasti hiljaisempia. Vastauksille asetettu määrällinen tavoite oli noin 500 kappaletta (liite 1). Havaintojakson aikana vastauksia saatiin 326, eli alle tavoitteen (taulukko 2 ja liite 2). Vilkkaimpia ajankohtia olivat viikonloput, hiljaisimpia puolestaan arkipäivät.

Kävijätutkimukseen osallistuneilla oli käytettävissään kartta Hiidenportin kansallispuiston sijainnista lähikuntiin nähden (kuva 1, s. 8) ja kartta kansallispuiston retkeilyreiteistä (kuva 2, s. 9). Lähialueeseen rajattiin kuuluvaksi puiston sijaintikunnan Sotkamon lisäksi Kajaani, Valtimo, Nurmee ja Kuhmo. Jokaiselle vastaajalle annettiin ohjeet vastauslomakkeen täyttämiseen. Valtaosa vastaajista täytti lomakkeen itse haastattelupaikalla, mutta muutamaa haastattelija avusti täyttämällä lomakkeen haastateltavan vastauksien mukaisesti. Postitse palautui 56 vastauslomaketta (17 % vastauksista). Niiden täyttäjistä 45 oli tavoitettu Palolammelta, 8 Hiidenportista ja 3 Käärmesärkältä.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Hiidenportin kansallispuistossa 2012.

Haastattelupaikka	kpl	%
Palolammen opastuspaikka	225	69
Porttilampi	40	12
Hiidenportin rotkolaakso	50	16
Kitulanlampi	7	2
Käärmesärkkä	4	1
Yhteensä	326	100

Jokaiselta keruupäivältä pidettiin keruupäiväkirjaa, johon kirjattiin sääolot, keruun kesto, kerättyjen lomakkeiden lukumäärä, keruupaikka sekä muita huomioitavia asioita. Kiitokseksi tutkimukseen osallistuneille annettiin mahdollisuus osallistua Hiidenportin logotuotteiden arvontaan.

Kyselylomakkeita oli suomen- ja englanninkielisinä (liitteet 5 ja 6). Vastauksista 90 % oli suomenkielisellä, 9 % englanninkielisellä lomakkeella. Tutkimusta tehtäessä havaittiin, että kyselylomakkeen (liite 5) toimivuutta tulisi pohtia muutaman kysymyksen kohdalla:

- Kysymys 5b ”Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeksi?” jäi usein vastaamatta.
- Kysymys 10a (arvio palveluiden ja rakenteiden määrästä ja laadusta) oli monelle raskas, eikä siihen välttämättä aina vastattu ajatuksella tai siihen vastattiin vain osittain.
- Kysymys 13 (rahankäyttö) aiheutti niin ikään monessa vastaajassa hieman epävarmuutta. Usein, vaikka paikalle oli saavuttu autolla ja eväitä saattoi olla mukana, vastattiin, ettei rahaa oltu käytetty. Todennäköisesti ne, jotka täyttivät kyselyn kotona, ehtivät paneutua kysymykseen tarkemmin ja jaksoivat näin ollen myös vastata tarkemmin.
- Kysymykseen 7 (seurueen koostumus) vastaajat laittoivat usein monta vaihtoehtoa.

Kyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen (2009) kehittämää laskentamallia, joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Hiidenportin kansallispuisto kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan pääkaupunkiseutu. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

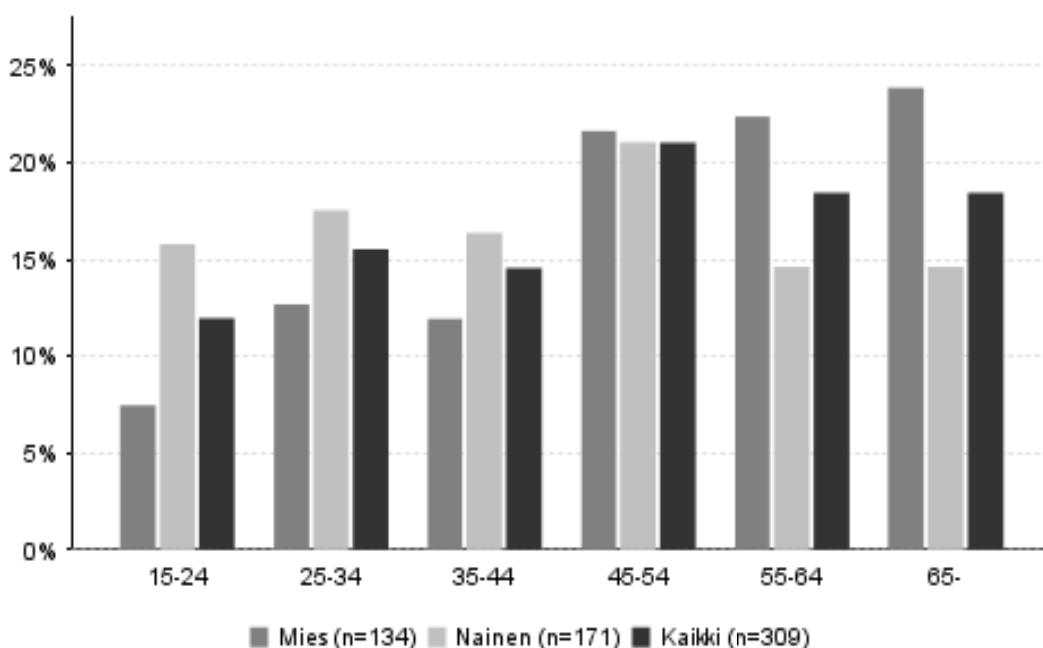
3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Kävijätutkimukseen vastanneissa oli hiukan enemmän naisia kuin miehiä (56 % ja 44 % vastanneista). Miesten keski-ikä oli noin 51 vuotta ja naisten noin 44 vuotta (taulukko 3). Miehistä nuorin vastaaja oli 17-vuotias ja vanhin 82-vuotias. Naisilla korkein ikä oli 77 vuotta ja nuorin vastaaja oli 15-vuotias. Suurimman kävijäjoukon muodostivat 45–55-vuotiaat (kuva 3). Naisten osuus alle 45-vuotiaista oli suurempi, kun taas yli 55-vuotiaiden joukossa oli enemmän miehiä. Kaikki eivät halunneet mainita sukupuolta taikka ikää vastatessaan.

Vastanneista 24 %:lla oli opistotasoinen tutkinto ja samoin 24 %:lla alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto (taulukko 4). Ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 22 %, ammattikoulun käyneitä 18 % ja 13 %:lla ei ollut lainkaan ammatillista tutkintoa. Vastanneista naiset olivat korkeammin koulutettuja kuin miehet.

Taulukko 3. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 326.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	50,84	44,47	47,27
län keskihajonta	15,86	16,73	16,63
Minimi-ikä	17	15	15
Maksimi-ikä	82	77	82
Moodi	66	48	49
Mediaani	52	45	49

Kuva 3. Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan.

Taulukko 4. Vastanneiden ammatillinen koulutus.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	25	20	23	16	48	18
Opistotasoinen tutkinto	32	26	34	23	66	24
Alempi yliopisto- tai korkea- koulututkinto	20	16	42	29	65	24
Ylempi yliopisto- tai korkea- koulututkinto	27	22	30	20	59	22
Ei ammatillista tutkintoa	18	15	18	12	36	13
Yhteensä	122	100	147	100	274	100

Kotimaisia kävijöitä oli 89 % vastanneista (taulukko 5). Ulkomaisia kävijöitä tuli eniten Saksasta (2 %) ja Tšekistä (2 %) (taulukko 5). Kaukaisimmat ulkomaiset vastaajat olivat Australiasta.

Kotimaisia vastaajia oli eniten Helsingistä (11 %) sekä lähialueen kunnista Kajaanista (10 %) ja Sotkamosta (7 %) (taulukko 6). Espoosta oli 5 % vastanneista. Vastanneiden muut kotikunnat käyvät ilmi liitteestä 3. Kaikki vastaajat eivät halunneet kertoa pysyvää asuinkuntaansa. Vain 210 henkilöä oli vastannut tähän kysymykseen.

Taulukko 5. Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	kpl	%
Suomi	290	89
Saksa	8	2
Tšekki	8	2
Alankomaat	3	1
Venäjä	2	1
Sveitsi	2	1
Australia	2	1
Kanada	2	1
Kiina	1	0
Itävalta	1	0
Tanska	1	0
Viro	1	0
Latvia	1	0
Yhdistynyt kuningaskunta	1	0
Vietnam	1	0
Pakistan	1	0
Puola	1	0
Yhteensä	326	100

Taulukko 6. Vastanneiden yleisimmät asuinkunnat. Kaikki ilmoitetut asuinkunnat ovat liitteessä 3.

Asuinkunta	kpl	%
Helsinki	24	11
Kajaani	21	10
Sotkamo	15	7
Espoo	10	5
Vantaa	7	3
Heinola	6	3
Kuopio	6	3
Lohja	6	3
Oulu	5	2
Valtimo	5	2
Vuolijoki, liittynyt Kajaaniin 1.1.2007	4	2
Lapinlahti	4	2
Kirkkonummi	4	2
Iisalmi	4	2

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Useimmiten puistoon saavuttiin pienissä 2–5 hengen seurueissa (56 % vastanneista) (taulukko 7). Yksin liikkuvia oli vain 5 %. Alle 15-vuotiaita oli mukana 16 %:lla vastanneista. Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin kaksi ja heidän ikänsä oli noin kahdeksan vuotta (taulukko 8). Viidellä vastaajalla oli seurueessaan liikuntaesteinen henkilö. Keskimäärin heitä oli yksi seurueessa.

Vastaajista 45 % oli tullut kansallispuistoon oman perheen ja 14 % ystävien kanssa (taulukko 9). Jotkut vastaajat olivat valinneet seurueen koostumusta koskevaan kysymykseen ohjeista poiketen kaksi vaihtoehtoa. Valitut vaihtoehdot olivat näissä tapauksessa ”oma perhe” ja ”ystävät”. Kyseisellä tavalla vastanneiden vastausvaihtoehtoiksi tallennettiin ”oma perhe”. Kohdassa ”jokin muu” oli mainittu mm. Hiidenportin 30-vuotisjuhlakävelyn ryhmä.

Taulukko 7. Vastanneiden seuruetiedot.

Seurueen koko	kpl	%
Yksin	16	5
2–5 hengen seurue	174	56
6 tai useamman hengen seurue	120	39
Yhteensä	310	100

Taulukko 8. Seurueita kuvaavia tunnuslukuja Hiidenportin kansallispuistossa.

	n	Keski-arvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Seurueen koko yhteensä	294	11,9	15,02	2	2	4	13	55
Alle 15-vuotiaita	81	2,2	2,90	1	1	2	2	26
Liikuntaesteisiä	5	1,2	0,45	1	1	1	1	2
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	101	2004,0	4,02	1997	2001	2004	2007	2011

Taulukko 9. Seurueen koostumus.

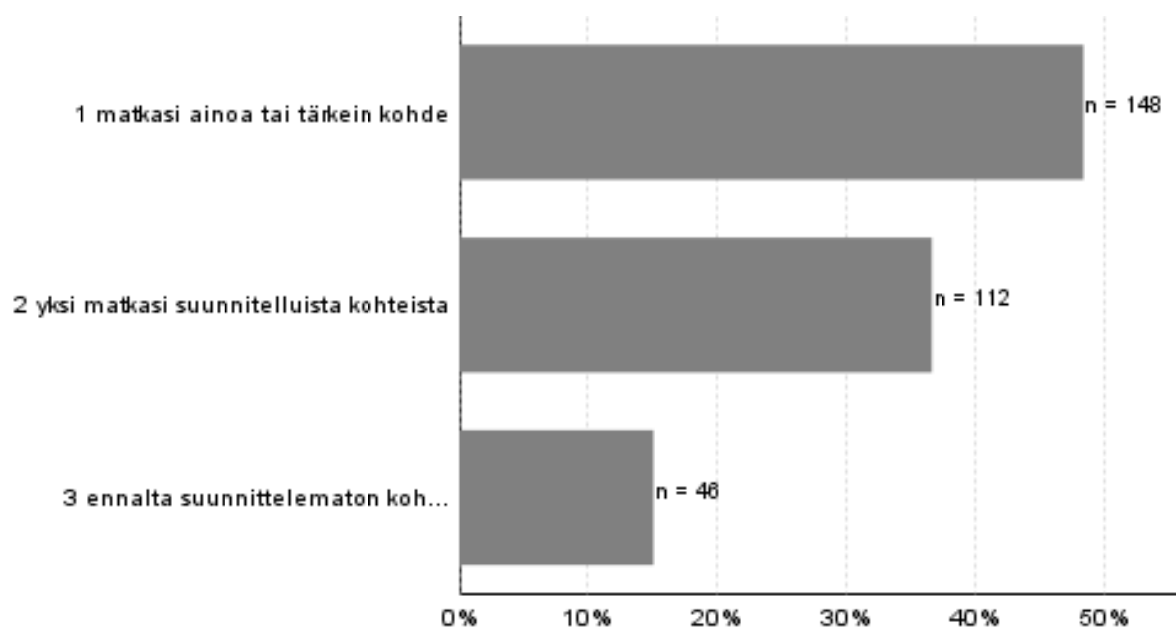
Seurue	kpl	%
Oman perheen jäsenet	136	45
Muut sukulaiset	34	11
Ystävät	41	14
Työtoverit	5	2
Koululuokka	9	3
Opiskeluryhmä	38	13
Eläkeläisryhmä	11	4
Kerho, yhdistys tms.	8	3
Matkatoimiston tai muun matkanjärjestäjän ryhmä	5	2
Jokin muu, mikä?	14	5
Yhteensä	301	100

3.2 Käynti Hiidenportin kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Vastaajista 48 % kertoi Hiidenportin kansallispuiston olevan heidän matkansa ainut tai tärkein kohde. Ennalta suunnittelematta oli puistoon saapunut 15 % vastaajista (kuva 4). Tämä selittynee pitkälti sillä, että Hiidenportin kansallispuisto ei ole varsinaisesti minkään valtavyöhykkeen varrella, vaan sinne täytyy vartta vasten poiketa.

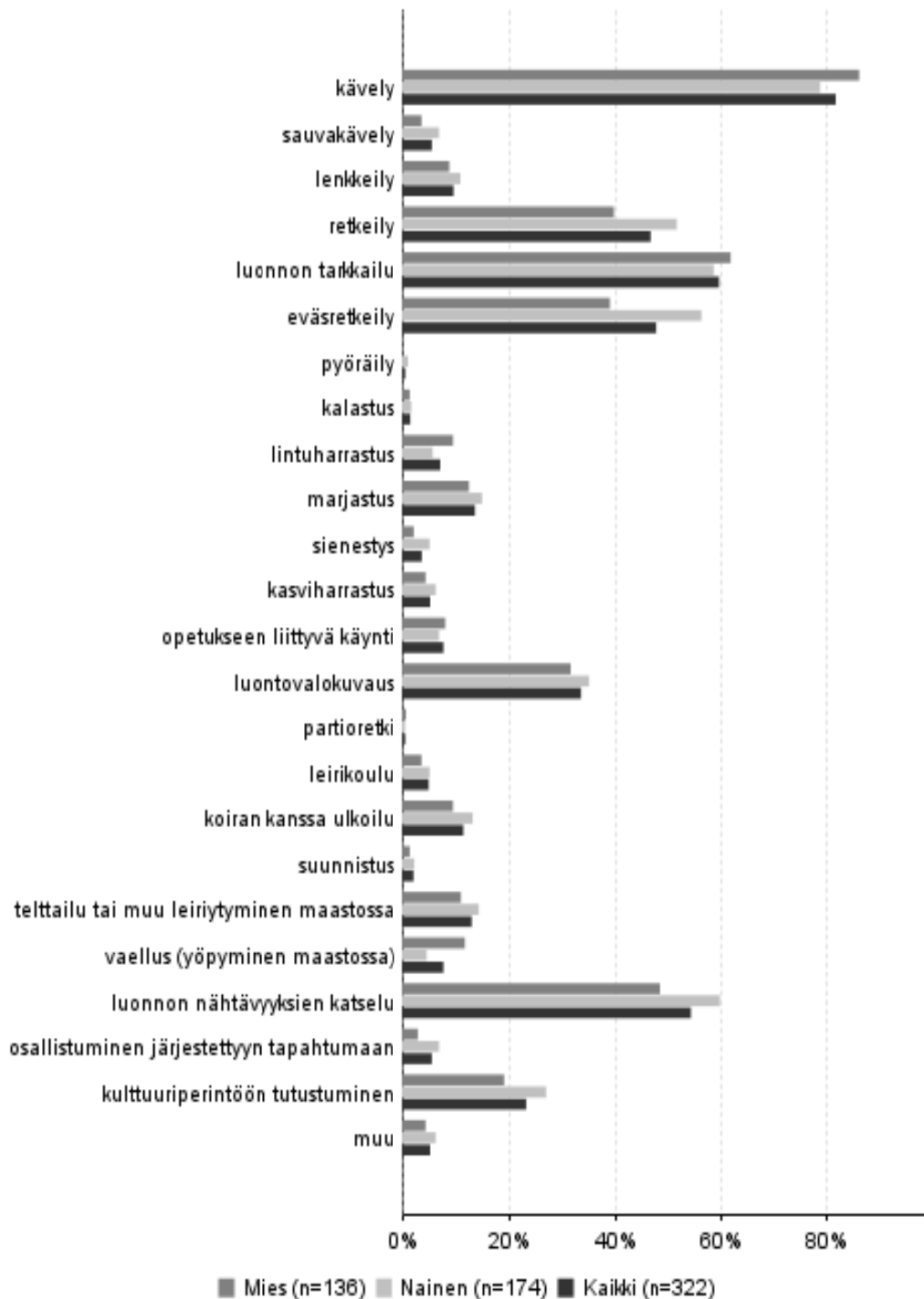
Vastanneista 37 %:lle Hiidenportti oli yksi matkan suunnitelluista kohteista (kuva 4). Matkan muuta kohteita oli mainittu runsaasti, mm. Vuokatti, Tiilikajärven kansallispuisto ja kiertely ympäri Suomea eri kansallispuistoissa.

Kuva 4. Hiidenportin kansallispuiston tärkeys matkan kohteena (n = 326).

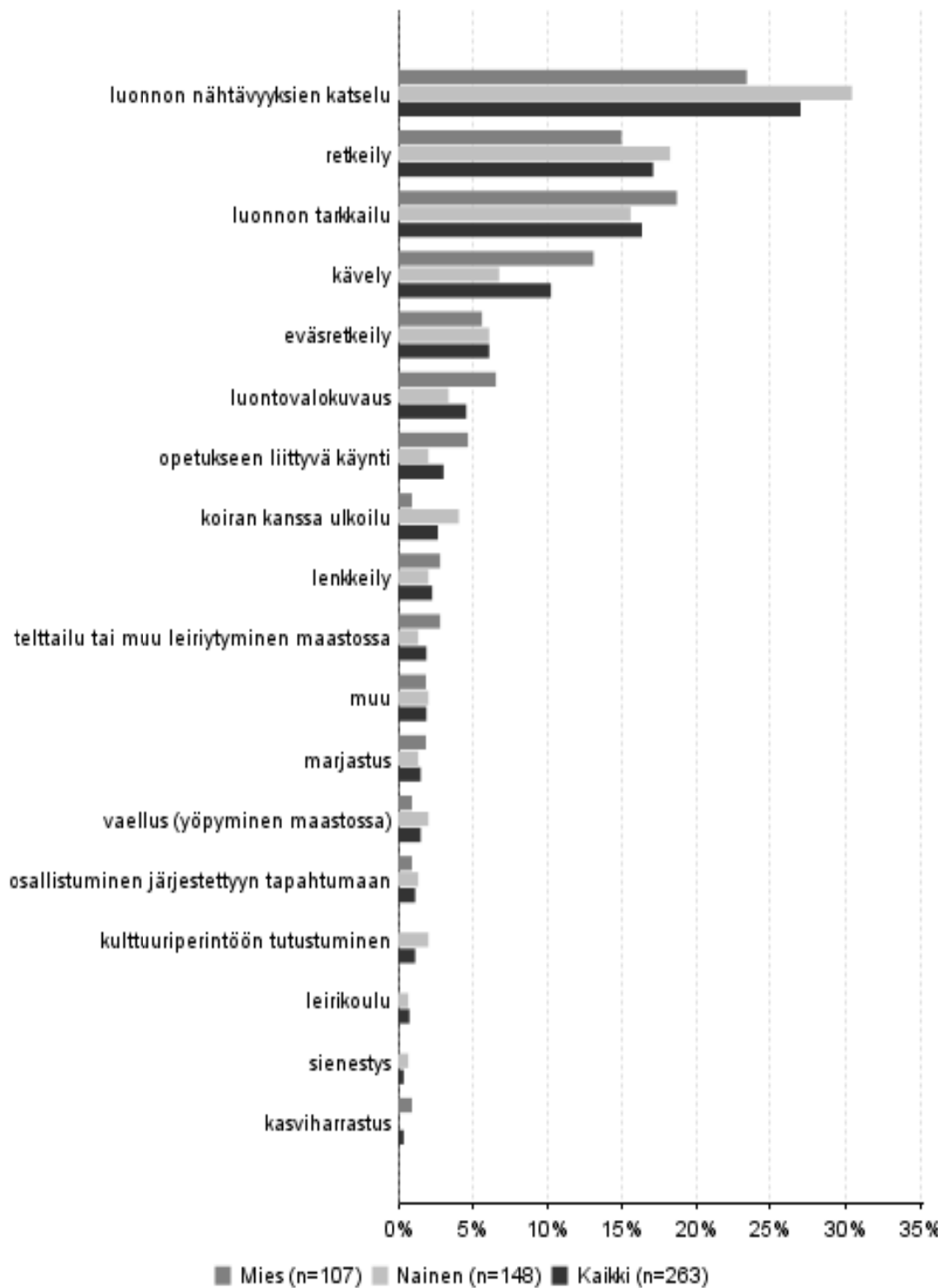
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Vastanneiden pääasialliset harrastukset Hiidenportin kansallispuistossa painottuvat selvästi luontoon ja sen tarjoamiin aistikokemuksiin (kuva 5). Sekä miehistä että naisista noin 60 % oli tullut tarkkailemaan luontoa, ja kaikista vastanneista 54 %:lle oli tärkeää nähtävyyksien katselu. Kävely oli kuitenkin vastausten perusteella kaikkein suosituin harrastus, koska miehistä 86 % ja naisista 78 % harrasti sitä.

Kuva 5. Vastanneiden pääasialliset harrastukset, joihin osallistuttiin tai aiottiin osallistua. Vastatesa oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

27 % vastaajista valitsi luonnon nähtävyyksien katselun kaikkein tärkeimmäksi harrastukseen kansallispuistokäynnillään (kuva 6). Retkeily sinänsä oli hyvin tärkeää, etenkin 18 % naisista piti sitä kaikkein tärkeimpänä, kun taas 19 % miehistä piti tärkeimpänä luonnon tarkkailua. Kävely oli tärkein harrastus 10 %:lle vastaajista.

Kuva 6. Vastanneiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Hiidenportin kansallispuistossa.

Useimmat kävijätutkimukseen vastanneista (43 %) osallistuivat käynnillään 4–6 toimintaan (taulukko 10). Kävijöistä 36 % osallistui 1–3 toimintaan ja 20 % seitsemään tai useampaan. Naisilla oli keskimäärin useampia harrastuksia kuin miehillä.

Taulukko 10. Erilaisten harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Hiidenportin kansallispuistossa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	60	44	49	28	115	36
4–6	53	39	82	47	138	43
7–9	21	15	40	23	64	20
10 tai enemmän	2	1	3	2	5	2
Yhteensä	136	100	174	100	322	100

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Käyntien alueellista jakautumista tarkasteltaessa Hiidenportin rotkolaakso osoittautui ylivoimaisesti käydyimmäksi kohteeksi. Siellä vieraili 82 % vastanneista (taulukko 11). Kansallispuistossa lyhyen aikaa vierailevat kävijät ja ohikulkumatkalla olevat valitsevat usein puiston päänähtävyyden, Hiidenportin rotkolaakson, käyntikohteekseen. Rotkolle on matkaa puiston rajalta Palolammelta vain 1,3 km, joten siellä on helppo piipahtaa myös lasten kanssa. Palolampi oli myös usein merkitty käyntikohteeksi, sillä siellä sijaitsevat pysäköintipaikat, opastetaulut ja reittien lähtöpisteet. Osa vierailijoista kävi pelkästään Palolammen opastuspisteellä ja viipyi usein pari tuntia nuotiolla istuen ja luonnosta nauttien. Porttilampi oli suosittu kohde puistossa pitempään viipyvien vastaajien keskuudessa.

17 % vastaajista vieraili Kitulanlammella (taulukko 11). Nämä kävijät viipyvät puistossa useimmiten päivän. Käärmesärkältä tai Urpovaaralta tulleet kulkivat yleensä Kitulanlammen ja Kovasinvaaran kautta. Vastaajista 43 % kertoi käyneensä Kovasinvaarassa.

Tarjottujen käyntikohdevaihtoehtojen ulkopuolelta (kohta ”muu”) mainittiin kerran Heikkisenlampi, Lehtolampi ja Pitkä-Portti. Heikkisenlampi ja Lehtolampi ovat paikallisten marjastuspaikkoja, eikä näille alueille ole rakennettu reittejä, siksi ne usein jäävät retkeilijöille tuntemattomiksi.

Taulukko 11. Käyntien alueellinen jakautuminen Hiidenportin kansallispuistossa. Vastatessa pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja.

Käyntikohde	kpl	%
Hiidenportin rotkolaakso	262	82
Palolammen opastuspaikka	247	78
Porttilampi	192	60
Kovasinvaara	137	43
Kitulanlampi	54	17
Urpovaara	27	8
Käärmesärkkä	15	5
Allaslahti	3	1
Muu	3	1
Vastanneita yhteensä	318	

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Hiidenportin kansallispuiston alueella päiväkävijät viipyivät keskimäärin 3,9 tuntia (taulukko 12). Isoja eroja ei ollut miesten ja naisten käyntien kestossa. Miesten käyntien kesto oli keskimäärin 4 tuntia ja naisten 3,8 tuntia. Yöpyjät viipyivät puistossa keskimäärin 1,4 vuorokautta. Yöpyjissä oli naisia enemmän kuin miehiä, mutta miehet viipyivät hieman naisia pidempään (taulukko 12).

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, miten pitkään he oleskelivat Hiidenportin kansallispuistossa ja sen lähialueilla yhteensä. Tässä kysymyksessä oli tarjolla myös vastausvaihtoehto ”asun lähialueella”. Lähialueeseen oli rajattu kuuluvaksi puiston sijaintikunnan Sotkamon lisäksi Kajaani, Valtimo, Nurmes ja Kuhmo (ks. kuva 1 sivulla 8). Käynnin kokonaiskestossa on huomioitu ainoastaan lähialueen ulkopuolella asuvien vastaukset, koska näin tulos kuvaa matkailijoiksi luokiteltavien henkilöiden viipymää. Heistä puolet oli päiväretkellä ja puolet yöpyi Hiidenportin kansallispuistossa tai sen lähialueella (taulukko 13). Matkailijoiden keskimääräinen päiväkäynti kansallispuistossa tai lähialueella oli 4 tunnin mittainen, mikä on lähes sama kuin taulukossa 12 näkyvä kaikkien päiväkävijöiden viipymä puistossa.

Taulukko 12. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto Hiidenportin kansallispuistossa.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	256	81	3,9	4	4	1	12
Miehet	116	45	4,0			1	12
Naiset	133	52	3,8			1	12
Yöpyjät	61	19	1,4	1	1	1	3
Miehet	20	33	1,6			1	3
Naiset	38	62	1,3			1	3
Yhteensä	317						

Taulukko 13. Matkailijoiden käynnin kesto Hiidenportin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	117	53	4,0	4	4	1	12
Miehet	56	48	3,9			1	12
Naiset	55	47	4,1			1	12
Yöpyjät	103	47	5,3	3	1	1	75
Miehet	46	45	7,3			1	75
Naiset	56	54	3,8			1	20
Yhteensä	220						

Ehdottomasti yleisin yöpymistapa Hiidenportin kansallispuiston alueella oli oma majoite eli laavu, teltta tms. (taulukko 14). Hiidenportin kansallispuistossa ei ole vuokramökkejä. Muutama yöpyjä majoittui omaan asuntoautoon tai -vaunuun. Teltassa tai laavuissa viivytettiin useimmiten 1,2 vuorokautta. Kansallispuiston alueella on sallittua majoittua tilapäisesti laavuille ja tulentekopaikkojen läheisyyteen niin, ettei se häiritse alueen muita käyttäjiä.

Kansallispuiston lähialueella majoittuneissa oli eniten niitä, jotka yöpyivät vuokramökissä (taulukko 15). Viipymä vuokramökeissä oli keskimäärin 5–6 vuorokautta, pisimmillään 30 vuorokautta. Pisimpään viivytettiin kuitenkin omassa mökissä, keskimäärin 18–19 vrk. Lomaosakkeet ja hotellit olivat myös suosittuja majoittumismuotoja, ja niissä viivytettiin pisimmillään 6–14 vuorokautta.

Taulukko 14. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Hiidenportin kansallispuiston alueella.

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Asuntoauto tai -vaunu	9	1,1	0,33	1	1	1	1	2
Oma majoite (laavu, teltta tms.)	44	1,2	0,65	1	1	1	1	3
Kota tai laavu	10	1,4	0,84	1	1	1	1	3

Taulukko 15. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Hiidenportin kansallispuiston lähistöllä (n = 117).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Hotelli	18	2,7	1,37	1	2	2	3	6
Vuokramökki	28	5,7	6,10	1	2	3	7	30
Lomaosake	20	7,6	3,60	1	5	7	7	14
Oma mökki	11	18,7	28,26	0	2	6	15	75
Asuntoauto tai -vaunu	5	1,2	0,45	1	1	1	1	2
Oma majoite (laavu, teltta tms.)	13	1,6	1,12	1	1	1	2	4
Ystävän tai sukulaisen luona	12	8,6	8,59	1	2	4	13	27
Muu	10	4,4	1,43	3	3	5	5	7

Lähes kolmannes eli 71 % vastaajista oli Hiidenportin kansallispuistossa ensimmäistä kertaa (taulukko 16). Miehistä 30 % ja naisista 29 % oli käynyt alueella aiemmin. Hiidenportin kansallispuiston alueella aiemmin vierailleet olivat käyneet siellä keskimäärin 3,7 kertaa viimeisten viiden vuoden aikana (taulukko 17). Yksi vastaaja oli tutustunut alueeseen ensi kertaa jo vuonna 1954 (taulukko 18). Toisella vastaajalla edellisestä käynnistä oli ehtinyt vierähtää yli neljäkymmentä vuotta.

Taulukko 16. Käynnin toistuvuus Hiidenportin kansallispuistossa.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	85	70	110	71	196	71
Käynyt aikaisemmin	36	30	44	29	81	29
Yhteensä	121		154		277	

Taulukko 17. Hiidenportin kansallispuistossa aiemmin vierailneiden käynnit viimeisten 5 vuoden aikana.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Käynnit viimeisten 5 vuoden aikana	81	3,7	3,78	0	1	3	5	25

Taulukko 18. Hiidenportin kansallispuistossa aiemmin vierailneiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-hajonta	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	90	1992,4	16,66	1954	1980	1997	2007	2012
vuotta sitten	90	19,6	16,66	0	5	15	32	58
Viimeksi käynyt								
vuonna	83	2005,4	9,47	1971	2001	2010	2011	2012
vuotta sitten	83	6,6	9,47	0	1	2	11	41

3.2.5 Saapuminen alueelle

Hiidenportin kansallispuiston sesonkikuukausi on heinäkuu. Se näkyy myös tässä tutkimuksessa, sillä 36 % vastanneista saapui alueelle heinäkuussa (taulukko 19). Toiseksi vilkkain kuukausi oli syyskuu, mikä selittyy pitkälti ruskaretkeläisten saapumisella. Toukokuu ja kesäkuu ovat edellisiä hiljaisempia. Talvella puistoon pääsy on vaikeaa teiden auraamattomuuden takia, ja talvikuukaudet ovatkin hyvin hiljaisia. Sen vuoksi kävijätutkimusta ei ulotettu talvikuukausiin.

Vastaajista 28 % saapui Hiidenportin kansallispuiston alueelle sunnuntaina (taulukko 20). Keski- viikko oli toiseksi suosituin saapumispäivä ja torstai lähes yhtä suosittu. Hiljaisimmat päivät olivat maanantai ja lauantai.

Puolet vastaajista saapui Hiidenportin kansallispuiston alueelle kello 10–12 (taulukko 21). Noin neljäsosa kävijöistä saapui kello 12–14. Hiljaisinta oli aamulla ennen kello kymmentä ja iltapäivällä kello kahden jälkeen.

Joillekin vastaajille annettiin lomake mukaan täytettäväksi sopivampana ajankohtana. Lomakkeen mukana annettiin palautuskuori postitusta varten. Näiden vastaajien vastausajankohtaa ei tiedetä, joten tallennusvaiheessa vastausaikaa ei voitu merkitä.

Taulukko 19. Hiidenportin kansallispuistoon saapuminen ja vastaukset kuukausittain.

Kuukausi	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Toukokuu	38	12	37	11
Kesäkuu	37	11	34	10
Heinäkuu	116	36	116	36
Elokuu	57	18	59	18
Syyskuu	76	23	75	23
Lokakuu	1	0	5	2
Yhteensä	325	100	326	100

Taulukko 20. Hiidenportin kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin.

Viikonpäivä	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Maanantai	25	8	42	13
Tiistai	38	12	44	13
Keskiviikko	57	18	50	15
Torstai	54	17	32	10
Perjantai	38	12	57	17
Lauantai	23	7	15	5
Sunnuntai	90	28	86	26
Yhteensä	325	100	326	100

Taulukko 21. Hiidenportin kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen vuorokaudenajan mukaan.

Kellonaika	Saapumisaika		Vastausaika	
	kpl	%	kpl	%
8:00–9:59	22	7	2	1
10:00–11:59	154	49	28	12
12:00–13:59	85	27	95	42
14:00–15:59	26	8	85	37
16:00–17:59	8	3	17	7
18:00–19:59	4	1		
20:00–21:59	8	3		
22:00–7:59	6	2		
Yhteensä	313	100	227	100

Hiidenportin kansallispuistoon ei pääse julkisilla liikennevälineillä. Ylivoimaisesti suurin osa (79 %) kävijöistä saapuikin puistoon henkilöautolla tai matkailuautolla (taulukot 22 ja 23). Lähiseudun asukkaat saapuivat puistoon myös jalan ja polkupyörällä.

Taulukko 22. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo heidän tullessaan Hiidenportin kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	80	79
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	5	5
Linja-auto	6	6
Tilausbussi (ryhmämatka)	5	5
Moottoripyörä	2	2
Jokin muu	3	3
Yhteensä	101	100

Taulukko 23. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkalla kotoaan Hiidenportin kansallispuistoon. Matkaan on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	227	73
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	15	5
Linja-auto	21	7
Tilausbussi (ryhmämatka)	48	16
Juna	2	1
Lentokone	1	0
Moottoripyörä	3	1
Jokin muu	5	2
Vastanneita yhteensä	309	

3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten selvittämiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyivät kyseiseen käyntiin Hiidenportin kansallispuistossa ja sen lähialueella. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu kansallispuiston vuoden 2011 käyntimäärään, joka oli noin 10 000 käyntiä. Paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on määritelty taulukossa 24.

Kaikki vastaajat eivät ole perusteellisesti eritelleet kansallispuiston lähialueella (Sotkamo, Kajani, Valtimo, Nurmes ja Kuhmo) käyttämiään rahamääriä. Useassa lomakkeessa vastaaja oli esimerkiksi merkinnyt yöpyvänsä lähialueella vuokramökissä, mutta ilmoittanut silti, ettei ole käyttänyt lainkaan rahaa matkaan liittyviin menoihin. Jos kululajien erittely on vastaajasta tuntunut hankalalta, kysymys on helposti ohitettu laittamalla rasti kohtaan ”en ole käyttänyt rahaa”. Yhtä kaikki, saatujen vastausten perusteella voidaan tehdä päätelmiä paikallistaloudellisista vaikutuksista.

Vastaajat kuluttivat keskimäärin 52 euroa käyntiä kohden (taulukko 25). Majoittuvan vastaajan keskimääräinen kulutus (112 €) oli moninkertainen verrattuna päiväkävijän keskimäärin kuluttamaan rahasummaan (12 €). Kun kotimainen matkailija käytti rahaa 77 euroa käyntiä kohden, ulkomainen käytti 69 euroa käynnillään. Lähialueen asukkaan käyttämä summa oli keskimäärin neljä euroa.

Taulukko 24. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palvelujen ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Taulukko 25. Kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin Hiidenportin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät	n = 282	n = 114	n = 166
Keskimääräinen kulutus (€)	52	112	12
Kotimaiset matkailijat	n = 153	n = 64	n = 88
Keskimääräinen kulutus (€)	77	158	20
Ulkomaiset matkailijat	n = 30	n = 24	n = 5
Keskimääräinen kulutus (€)	69	85	-*
Lähialueen asukkaat	n = 33	n = 0	n = 33
Keskimääräinen kulutus (€)	4	-*	4

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Hiidenportin kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2011 käyntimäärällä laskettuina lähes puoli miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset noin 7 henkilötövuotta (taulukko 26). Kansallispuistossa kävijät käyttivät puistossa ja sen lähialueella oleskellessaan eniten rahaa majoittumiseen (taulukko 26). Toiseksi eniten rahaa käytettiin ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin ja kolmanneksi eniten huoltamo-ostoksiin. Majoituspalvelujen osuus tulovaikutuksista oli 57 prosenttia, ja niihin käytetyt eurot tuottavat eniten henkilötövuosia palvelualojen työllistävästä vaikutuksesta johtuen. Palvelualojen tulovaikutus kohdistuu myös vahvasti lähialueelle. Vaikka ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin käytettiin enemmän rahaa kuin kahvila- ja ravintolakäynteihin, jälkimmäisten tulovaikutus on suurempi.

Kun taloudellisia kokonaisvaikutuksia tarkasteltiin matkakohteen tärkeyden mukaan, suurin vaikutus oli Hiidenportin kansallispuiston ennalta suunnittelematta matkakohteeseen valinneilla (taulukko 27). Ryhmän otoskoko on pieni verrattuna kahteen muuhun ryhmään. Tämän kävijä-

ryhmän taloudelliset kokonaisvaikutukset olivat 267 995 euroa ja neljä henkilötyövuotta. Hiidenportin kansallispuiston tärkeimmäksi kohteeksi valinneiden kokonaisvaikutus oli vain 16 600 euroa eikä henkilötyövuosia kertynyt lainkaan.

Taulukko 26. Kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Hiidenportin kansallispuistossa ja sen lähialueella vuoden 2011 käyntimäärällä ja vuoden 2012 kävijätutkimustiedoilla laskettuina (n = 282).

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (€, sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	7,96	4 912	1	0
Paikallisliikenne ²	0,26	2 398	1	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	12,43	38 972	12	1
Kahvila ja ravintola	6,74	58 694	18	1
Majoittuminen	20,74	188 920	57	3
Ohjelmapalvelut ³	3,12	28 459	9	0
Muut menot ⁴	0,93	7 203	2	0
Välittömät vaikutukset yhteensä		329 559	100	5
Välilliset vaikutukset		162 237		1
Kokonaisvaikutukset		491 795		7

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

Taulukko 27. Hiidenportin kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuoden 2011 käyntimäärällä ja vuoden 2012 kävijätutkimustiedoilla laskettuina.

Menolaji	Tärkein kohde n = 126		Yksi monista kohteista n = 100		Ennalta suunnitteleman n = 42		Yhteensä n = 268	
	Tulo-vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulo-vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulo-vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulo-vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	686	0,0	1 899	0,0	2 182	0,0	4 766	0,1
Paikallisliikenne ²	680	0,0	1 809	0,0	34	0,0	2 523	0,0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	4 862	0,1	14 939	0,3	19 598	0,4	39 399	0,9
Kahvila ja ravintola	3 007	0,0	24 659	0,4	32 469	0,5	60 135	1,0
Majoittuminen	1 311	0,0	86 056	1,4	103 688	1,7	191 055	3,1
Ohjelmapalvelut ³	0	0,0	11 588	0,1	18 358	0,2	29 946	0,3
Muut menot ⁴	289	0,0	3 839	0,1	3 452	0,1	7 580	0,1
Välittömät vaikutukset yhteensä	10 835	0	144 788	2	179 781	3	335 404	5
Välilliset vaikutukset	5 825	0	71 087	1	88 215	1	165 126	1
Kokonaisvaikutukset⁵	16 660	0	215 875	3	267 995	4	500 530	7

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Kun paikallistaloudellisia vaikutuksia tarkastellaan matkailijaryhmittäin, suurin vaikutus oli kotimaisilla matkailijoilla. Heitähän Hiidenportin kävijöistä oli 89 prosenttia. Kotimaisten matkailijoiden kokonaisvaikutus paikallistalouteen oli puoli miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutus seitsemän henkilötyövuotta (taulukko 28). Kotimaiset ja ulkomaiset matkailijat käyttivät eniten rahaa majoituspalveluihin, kun taas lähialueen asukkaat käyttivät eniten rahaa ruokaan ja muihin vähittäiskauppaostoksiin.

Taulukko 28. Hiidenportin kansallispuiston paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuoden 2011 käyntimäärällä ja vuoden 2012 kävijätutkimustiedoilla laskettuina.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 153		Ulkomaiset matkailijat n = 30		Lähialueen asukkaat n = 33		Yhteensä n = 216	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	5 491	0,1	278	0,0	189	0,0	5 959	0,1
Paikallisiikenne ²	352	0,0	1 772	0,0	422	0,0	2 545	0,0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	43 468	0,9	3 445	0,1	867	0,0	47 779	1,0
Kahvila ja ravintola	68 077	1,1	5 293	0,1	203	0,0	73 573	1,2
Majoittuminen	187 252	3,0	50 282	0,8	10	0,0	237 544	3,8
Ohjelmapalvelut ³	25 730	0,3	11 389	0,1	0	0,0	37 119	0,4
Muut menot ⁴	5 889	0,1	3 480	0,1	1	0,0	9 370	0,2
Välittömät vaikutukset yhteensä	336 258	6	75 938	1	1 692	0	413 889	7
Väliilliset vaikutukset	165 641	1	37 089	0	935	0	203 665	1
Kokonaisvaikutukset⁵	501 899	7	113 028	1	2 627	0	617 554	8

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Majoittujien ja päiväkävijöiden vertailussa majoittajat tuottivat suurimman osan sekä tulo- että työllisyysvaikutuksista (taulukko 29).

Taulukkoon 30 on koottu yhteenveto Hiidenportin kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisista vaikutuksista. Niiden arvioinnissa käytetyt käsitteet on määritelty taulukossa 24.

Taulukko 29. Päiväkävijöiden ja majoittujien paikallistaloudelliset vaikutukset Hiidenportin kansallispuistossa ja sen lähialueella vuoden 2011 käyntimäärällä ja vuoden 2012 kävijätutkimustiedoilla laskettuina.

Menolaji	Päiväkävijät n = 166		Majoittajat n = 114		Yhteensä n = 280	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	927	0,0	4 020	0,1	4 947	0,1
Paikallisliikenne ²	683	0,0	1 732	0,0	2 415	0,0
Ruoka- ja muut vähittäis- kauppaostokset	6 912	0,2	32 226	0,7	39 139	0,9
Kahvila ja ravintola	7 389	0,1	51 413	0,8	58 802	0,9
Majoittuminen	16 928	0,3	173 341	2,8	190 269	3,1
Ohjelmalvelut ³	3 579	0,0	25 083	0,3	28 662	0,3
Muut menot ⁴	1	0,0	7 254	0,1	7 255	0,1
Välittömät vaikutukset yh- teensä	36 420	1	295 070	5	331 489	5
Välilliset vaikutukset	18 186	0	144 997	1	163 183	1
Kokonaisvaikutukset⁵	54 606	1	440 067	6	494 673	7

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmentteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

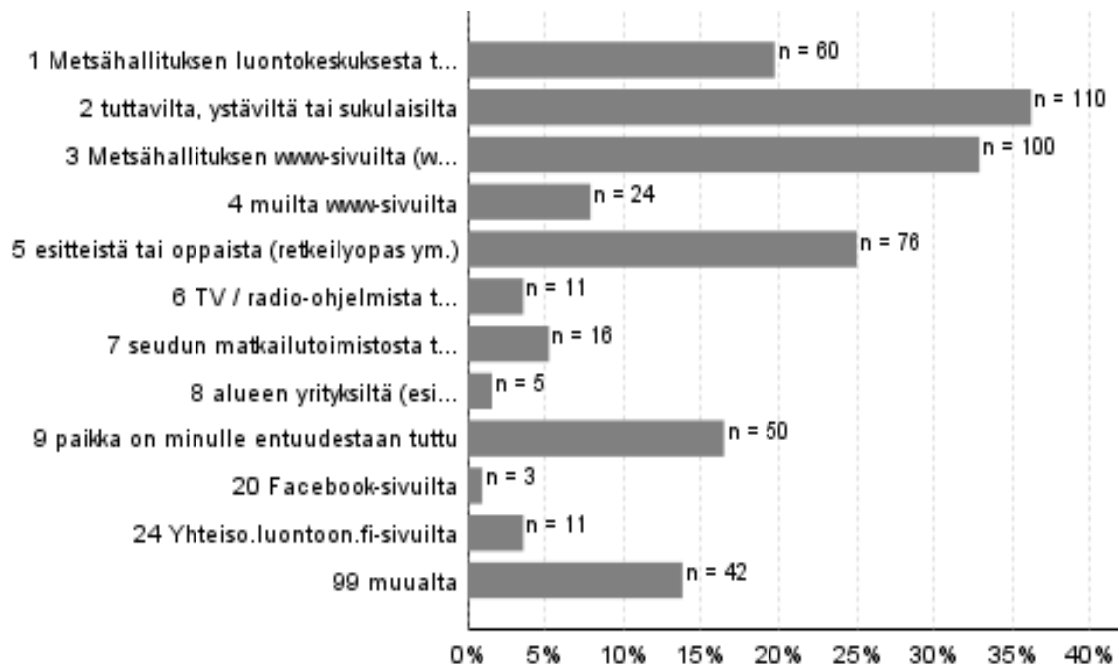
Taulukko 30. Yhteenveto Hiidenportin kansallispuiston paikallistaloudellisista vaikutuksista vuonna 2012 vuoden 2011 käyntimäärällä laskien.

Tutkimusalue	Hiidenportin kansallispuisto
Käyntimäärä	10 012 (v. 2011)
Kävijätutkimus	Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2012
Alueluokitus	Maaseutu
Kokonaistulovaikutus	491 795 €
Kokonaistyöllisyysvaikutus	7 htv
Tulovaikutukset, kun luonnonsuojelualue tärkein kohde	16 660 €
Työllisyysvaikutukset, kun luonnonsuojelualue tärkein kohde	0 htv
Kotimaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin	77 €
Ulkomaisten matkailijoiden kulutus keskimäärin	69 €
Paikallisten kävijöiden kulutus keskimäärin	4 €

3.2.7 Tietolähde

Tieto Hiidenportin kansallispuistosta perustui 36 %:lla vastaajista tuttavien, ystävien tai sukulaisten kokemuksiin (kuva 7). Kolmannes kävijöistä (33 %) oli etsinyt tietonsa Metsähallituksen verkkosivuilta ja neljäsosa oli saanut tietoa esitteistä tai oppaista. Vastaajista 20 % oli hakenut tietoa eri luontokeskuksista. Vain 16 % vastaajista kertoi paikan olevan entuudestaan tuttu.

Annetun luettelon ulkopuolelta mainitut tietolähteet on lueteltu taulukossa 31. Muita tiedonhankinnan keinoja olivat mm. tiekartat ja matkanjärjestäjät (oppaat, yrittäjät ja koulujen opettajat).

Kuva 7. Vastanneiden tietolähteet (n = 326).

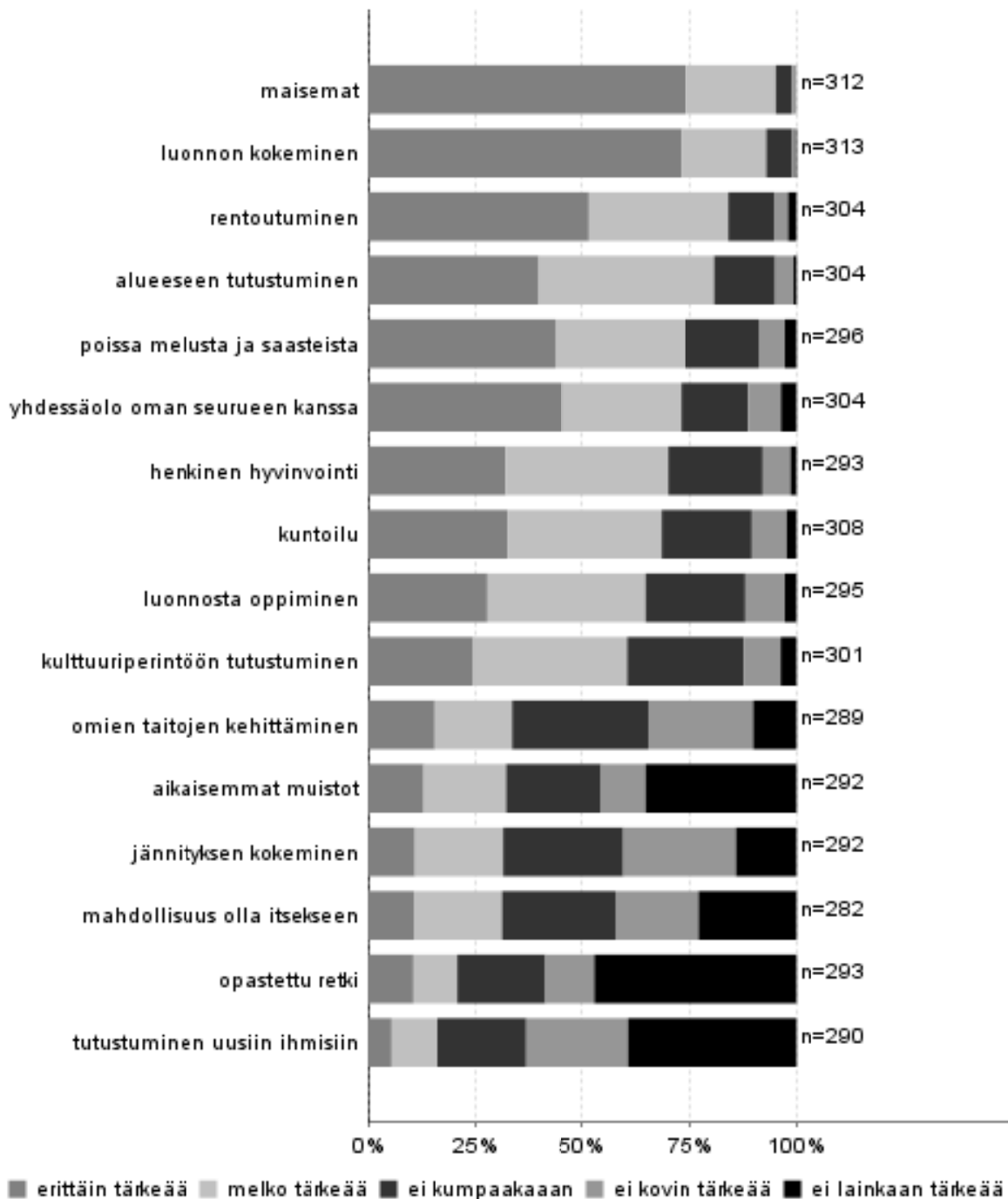
Taulukko 31. Vastanneiden muut tietolähteet.

Tietolähde	kpl
Esitteestä vuokramökissä	1
GT-kartta	9
Kainuulaiselle tuttu nimenä	1
Kainuun Sanomat	1
Kampaaja suositteli	1
Kansallispuistot-kirjasta	1
KAO / koulujen opettajilta	12
Kuhmolainen	1
Luonto ry	1
Matkanjohtajilta / -järjestäjiltä	6
Reijo Heikkisen kirjasta	1
Srk-retki	1
Työkaverilta Metsähallituksesta	1
Vaimolta	1
Vuokatti-lehti	1
Ystävä kuullut Kuhmon Luontokeskus Petolassa ja Ruunaan luontokeskuksessa Lieksassa	3
Yhteensä	42

3.3 Kävijätyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Maisemia ja luonnon kokemista piti 98 % vastanneista tärkeimpinä syinä vierailuun Hiidenportin kansallispuistossa (kuva 8). Rentoutuminen ja yhdessäolo oman seurueen kanssa koettiin myös melko tärkeiksi. Vähiten tärkeiksi puolestaan koettiin tutustuminen uusiin ihmisiin, jännityksen kokeminen ja mahdollisuus olla itsekseen. Myöskään opastettuja retkiä ei kaivattu.

Kuva 8. Vastanneiden syyt Hiidenportin kansallispuistossa vierailuun.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

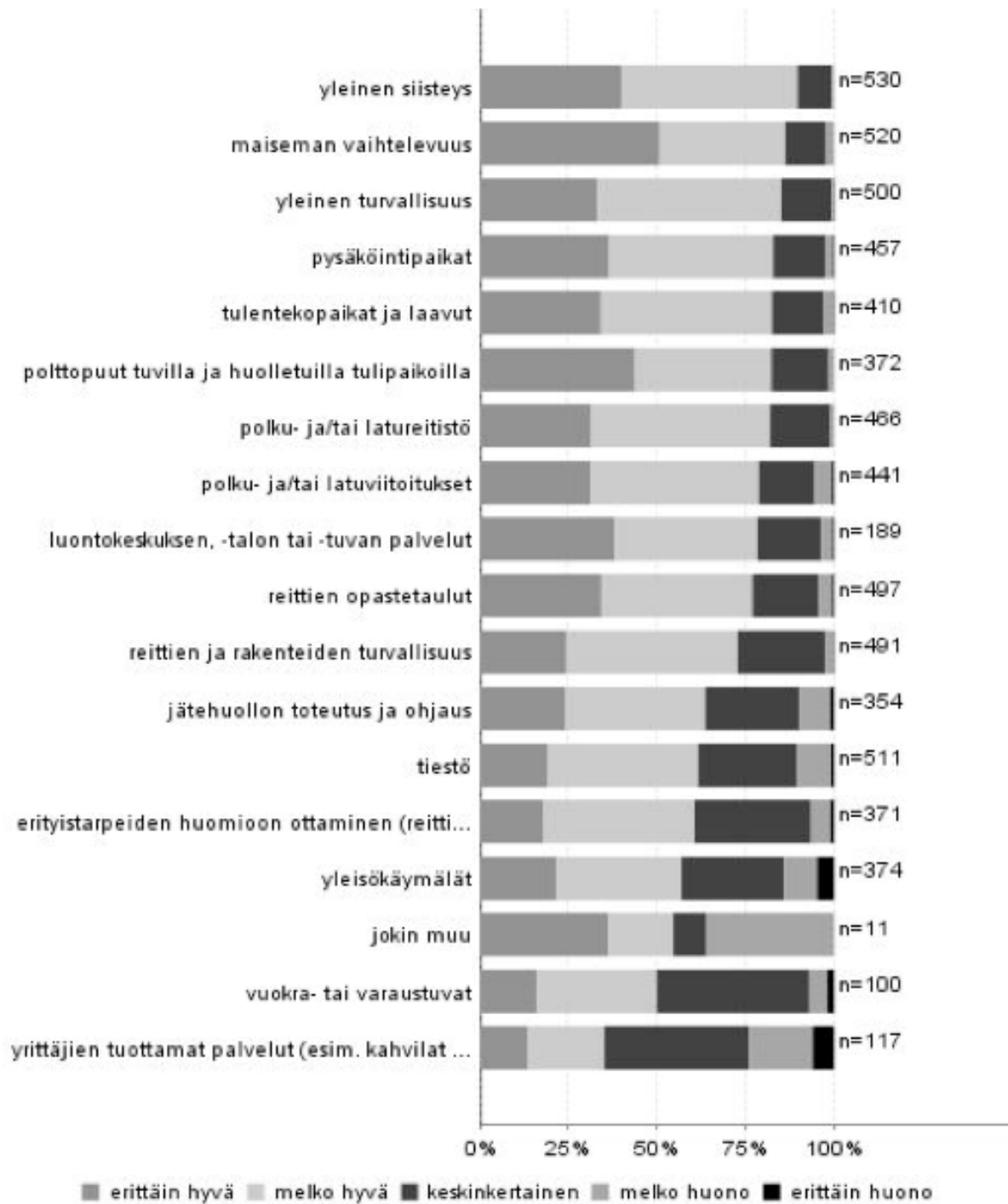
Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimukseen osallistuneet arvioivat vierailullaan käyttämien palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatua ja määrää. Arviointi tapahtui asteikolla 1–5, jossa 1 oli erittäin huono ja 5 vastaavasti erittäin hyvä. Vastanneet pitivät Hiidenportin kansallispuiston palveluja pääsääntöisesti hyvinä (taulukko 32 ja kuva 9).

Parhaimmaksi laadultaan arvioitiin maiseman vaihtelevuus. Myös puiston yleinen siisteys sekä pysäköintipaikkojen toimivuus arvioitiin korkealle. Edellisen kävijätutkimuksen jälkeen tehdyt palveluvarustuksen parannustyöt oli huomattu, sillä tämän vuoden kävijätutkimuksessa oltiin tyytyväisiä myös polkureitistön, opastetaulujen ja polkuviitoitusten, tulentekopaikkojen ja laavujen sekä niiden polttopuiden laatuun ja myös yleiseen turvallisuuteen. Heikommalla laatuarvioilla saivat alueen tiestö, mikä johtunee alueelle johtavasta pitkästä hiekkatiestä, sekä erityistarpeiden huomioon ottaminen, mikä taas johtuneen alueen korkeuseroista ja polkujen paikoittaisesta kivisyydestä. Kaikkein heikoimmaksi laadultaan arvioitiin yrittäjien tuottamat palvelut.

Vastausten mukaan Hiidenportin kansallispuiston eniten käytettyjä palveluja ja rakenteita olivat tiestö ja pysäköintipaikat (taulukko 32). Vastauksissaan kävijät lienevät ajatelleet alueelle johtavia teitä, sillä itse kansallispuiston alueella teitä ei Palolammen pääopastuspaikalle johtavan tien lisäksi ole. Polkureittejä, reittien opastetauluja sekä reittien polkuviitoituksia oli käyttänyt noin 90 % vastaajista. Metsähallituksen aluetta koskevia www-sivuja oli käytetty yllättävän vähän. Niitä ilmoitti käyttäneensä alle puolet vastanneista. Vähiten käytettyjä olivat yrittäjien tuottamat palvelut, mikä johtuu niiden vähäisestä tarjonnasta.

Taulukko 32. Hiidenportin kansallispuiston palveluiden käyttö ja laadun arviointi. 1 = erittäin huono, ...5 = erittäin hyvä.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käytännyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käytännyt n
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskin-kertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Pysäköintipaikat	299	95	0	2	10	37	50	4,4	9
Tiestö	300	96	1	13	39	33	14	3,4	2
Reittien opastetaulut	294	94	1	5	22	40	32	4,0	7
Polku- ja/tai latuereitistö	278	89	1	2	19	50	28	4,0	15
Polku- ja/tai latuviitoitukset	287	91	1	3	17	43	36	4,1	14
Tulentekopaikat ja laavut	253	81	0	2	17	40	41	4,2	44
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	232	74	0	3	16	31	50	4,3	63
Yleisökäymälät	249	79	2	10	31	33	24	3,7	51
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	230	73	1	8	26	39	26	3,8	63
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	247	79	1	8	30	43	17	3,7	40
Esitteet ja opaskirjat	240	76	2	4	28	38	28	3,9	52
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	147	47	1	6	24	37	33	3,9	138
Maantienvarsien opastus	264	84	2	8	23	39	28	3,8	30
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. Kahvilat ja ohjelmapalvelut)	93	30	11	23	33	18	15	3,0	185
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	286	91	1	2	25	48	24	3,9	13
Yleinen turvallisuus	285	91	0	2	20	52	26	4,0	8
Yleinen siisteys	299	95	0	1	7	39	53	4,4	3
Maiseman vaihtelevuus	300	96	0	1	7	36	56	4,5	3
Jokin muu	10	3	10	20	20	30	20	3,3	12
Lomakkeita yhteensä	314								

Kuva 9. Vastanneiden mielipiteet Hiidenportin kansallispuistossa käyttämiensä palveluiden laadusta.

Kävijöiden tuli arvioida palveluiden ja rakenteiden määrää asteikolla 1–3, jossa 1 tarkoittaa, että palveluiden määrä on liian pieni, ja vastaavasti 3 tarkoittaa, että palveluiden määrä on liian suuri. Suurin osa (80 % tai enemmän) arvioi lähes kaikkien palveluiden määrän sopivaksi (taulukko 33). Yleisökäymälöissä ja tienvarsiopasteissa on parantamisen varaa, niiden keskiarvo jäi alle 1,9. Alhaisimman keskiarvon (1,79) sai yrittäjien tuottamien palvelujen määrä. Lähes kolmasosa vastanneista (28 %) toivoisi niitä alueelle enemmän.

Palveluiden kokonaismäärälle kävijät antoivat yleisarvosanan 4,2 asteikolla 1–5 (taulukko 34). Yhteensä 89 % vastaajista oli palveluiden määrään melko tai erittäin tyytyväisiä.

Taulukko 33. Mielipiteet Hiidenportin kansallispuiston palvelujen määrästä. Arviointi: 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri.

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	liian pieni	sopiva	liian suuri	n	%		
Pysäköintipaikat	209	86	5	86	9	27	11	2,04	0,37
Tiestö	193	80	6	88	6	35	14	1,99	0,35
Reittien opastetaulut	210	87	11	83	5	18	7	1,94	0,40
Polku- ja/tai latureitistö	193	80	5	89	6	32	13	2,02	0,33
Polku- ja/tai latuviitoitukset	199	82	11	83	7	25	10	1,96	0,41
Tulentekopaikat ja laavut	175	72	10	82	9	46	19	1,99	0,43
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	165	68	5	83	12	56	23	2,07	0,41
Yleisökäymälät	175	72	15	80	5	43	18	1,89	0,44
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	161	67	11	85	4	58	24	1,94	0,38
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	158	65	11	83	6	63	26	1,96	0,41
Esitteet ja opaskirjat	161	67	9	84	6	52	21	1,97	0,39
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	111	46	7	85	8	100	41	2,01	0,39
Maantievarsien opastus	184	76	16	80	3	33	14	1,87	0,42
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmanpalvelut)	86	36	28	65	7	126	52	1,79	0,56
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	192	79	4	91	6	31	13	2,02	0,31
Yleinen turvallisuus	190	79	1	93	6	32	13	2,05	0,27
Yleinen siisteys	194	80	1	88	12	25	10	2,11	0,33
Maiseman vaihtelevuus	196	81	3	85	12	23	10	2,09	0,38
Jokin muu	10	4	0	90	10	14	6	2,10	0,32
Vastanneita yhteensä	242								

Taulukko 34. Vastanneiden tyytyväisyys Hiidenportin kansallispuiston palvelujen määrään kokonaisuudessaan. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen.

	Arvioinut		Arviointi, %				Keskiarvo	
	n	%	erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen		erittäin tyytyväinen
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	281	86	0	1	11	53	36	4,2

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiden odotukset Hiidenportin kansallispuiston luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista, reiteistä ja rakenteista täyttyivät hyvin (taulukko 35). Luonnonympäristö täytti vastaajien odotukset parhaiten. Erittäin hyvin tai hyvin odotukset täyttyivät jopa 95 %:lla. Vastausten keskiarvo oli 4,68. Toiseksi parhaiten odotuksia vastasivat reitit ja rakenteet: 89 % vastanneista oli sitä mieltä, että ne vastasivat odotuksia erittäin hyvin tai melko hyvin. Reitit ja rakenteet saivat keskiarvokseen 4,32. Harrastusmahdollisuudet vastasivat odotuksia melko hyvin tai erittäin hyvin 73 %:lla vastaajista. Lähes neljännes vastanneista arvioi harrastusmahdollisuudet keskinkertaisesti, mutta kenenkään mielestä ne eivät olleet erittäin huonot. Harrastusmahdollisuuksien osalta keskiarvo oli 4,03.

Taulukko 35. Vastanneiden odotusten täytyminen Hiidenportin kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

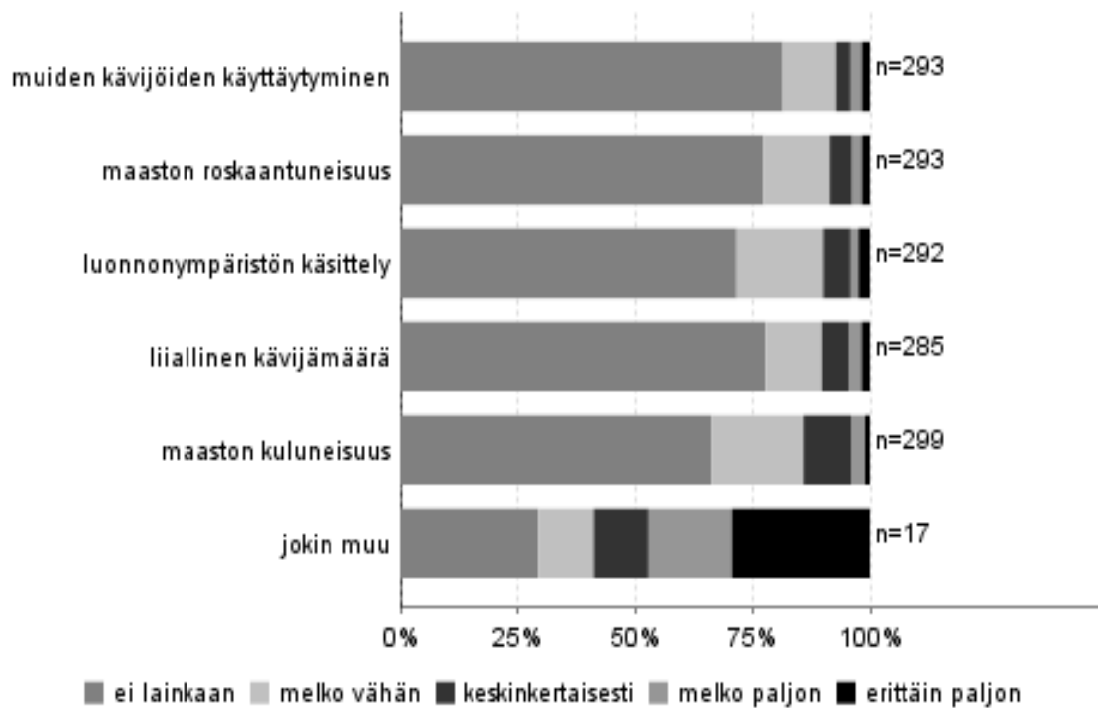
	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
			erittäin huonosti	melko huonosti	keskinkertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
	n	%							
Luonnonympäristö	308	99	0	0	4	22	73	4,68	0,57
Harrastusmahdollisuudet	282	91	0	2	23	41	32	4,03	0,83
Reitit ja rakenteet	304	98	1	1	9	43	46	4,32	0,75
Yhteensä	311								

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, oliko jokin tekijä häirinnyt heidän vierailuaan Hiidenportin kansallispuistossa. Mielipidettä kysyttiin maaston kuluneisuudesta ja roskaantuneisuudesta, luonnonympäristön käsittelystä, liiallisesta kävijämäärästä ja muiden kävijöiden käyttäytymisestä. Näiden lisäksi oli mahdollista ilmoittaa ja arvioida käyntiä häirinneitä muita tekijöitä.

Pääsääntöisesti (yli 80 %) vastaajat eivät kokeneet häiriötä vieraillessaan Hiidenportin kansallispuistossa (kuva 10). Vain kahta prosenttia vastanneista oli jonkin verran häirinnyt maaston roskaantuneisuus, liiallinen kävijämäärä, luonnonympäristön käsittely ja muiden kävijöiden käyttäytyminen.

Vastaajilla oli mahdollisuus tuoda esille myös muita puistossa käyntiä häirinneitä tekijöitä (taulukko 35). Kolme vastaajaa ilmoitti, että Hiidenportin kansallispuistoon tulevan tien varrella tehdyt avohakkuut häiritsivät erittäin paljon. Yksittäisiä mainintoja oli mm. tienvarsien ja polkujen opastuksesta sekä polkujen kunnosta ja vaativuudesta.

Kuva 10. Vastanneita häirinneet tekijät Hiidenportin kansallispuistossa.

Taulukko 35. Muut vastanneita häirinneet tekijät.

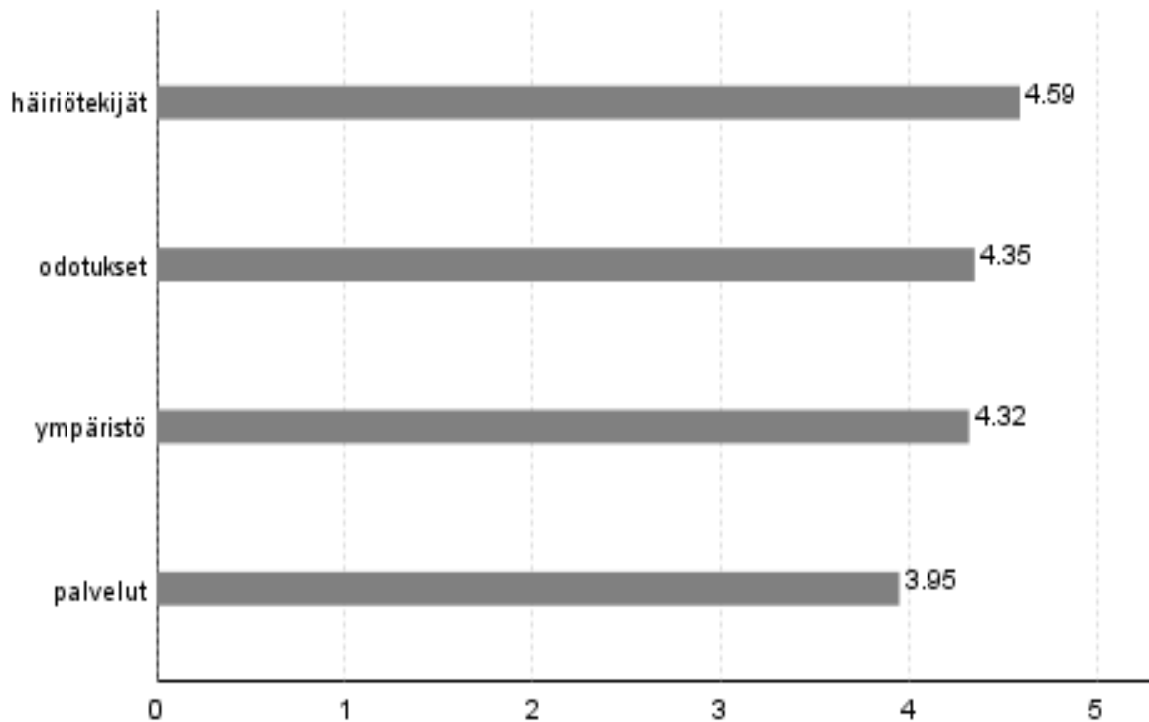
Häiriö	kpl
Avohakkuut ennen luonnonsuojelualuetta	3
Itikat	1
Juuret	1
Maantieopasteet Sotkamosta	1
Opastus valtateilla	1
Polkujen vaativuus	1
Puut polulla	1
Reittikarttojen puuttuminen risteyspaikoilta	1
Vettä polulla	1
Viitoitusten selkeys ja väritäplien merkitys	1
Yhteensä	12

3.3.5 Kävijättyytyväisyysindeksi

Edellä on esitelty kävijöiden mielipiteitä palveluista, ympäristön laadusta, ennako-odotusten toteutumisesta ja käyntiä häirinneistä tekijöistä. Näiden kaikkien tekijöiden keskiarvosta on laskettu valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi, joka Hiidenportin kansallispuistossa on 4,20. Kaikkia osatekijöitä tarkasteltaessa voidaan todeta, että vastaajat ovat olleet tyytyväisiä kansallispuistoon ja siellä vierailuun (taulukko 36 ja kuva 11).

Taulukko 36. Kävijättyytyväisyyden osatekijöiden keskiarvot ja kävijättyytyväisyysindeksi Hiidenportin kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä.

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	4,35	Yleinen turvallisuus	4,00	Luonnonympäristö	4,68	Maaston kuluneisuus	4,47
Tiestö	3,45	Yleinen siisteys	4,44	Harrastusmahdollisuudet	4,03	Maaston roskaantuneisuus	4,63
Reittien opastetaulut	3,98	Maiseman vaihtelevuus	4,48	Reitit ja rakenteet	4,32	Luonnonympäristön käsittely	4,55
Polku- ja/tai latureitistö	4,03					Liiallinen kävijämäärä	4,61
Polku- ja/tai latuviitoitukset	4,10					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,69
Tulentekopaikat ja laavut	4,20						
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	4,26						
Yleisökäymälät	3,68						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,82						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettaavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,68						
Esitteet ja opaskirjat	3,86						
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	3,95						
Maantienvarsien opastus	3,81						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. Kahvilat ja ohjelmapalvelut)	3,04						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	3,91						
Palveluiden määrä	4,23						
Aluekohtainen keskiarvo	3,94		4,32		4,35		4,59
Vertailukelpoinen keskiarvo	3,95		4,32		4,35		4,59
Aluekohtainen kävijättyytyväisyysindeksi					4,17		
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi					4,20		

Kuva 11. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Hiidenportin kansallispuistossa.

3.4 Vapaamuotoiset ajatukset

Kyselyn lopussa vastaajilla oli mahdollisuus antaa vapaamuotoista palautetta. Sitä antoi 47 vastaajaa, mikä on 14 % kaikista vastanneista. Kaikki palautteet ovat liitteessä 4.

Hiidenportin kansallispuisto sai paljon luontoon ja alueeseen liittyviä kehuja. Ihmiset pitivät puistoa maisemallisesti hienona paikkana. Aluetta pidettiin hyvin siistinä ja rotkolaakso oli koettu upeana nähtävyytenä. Toiset vastaajista kehuivat luonnon nähtävyyksiä, kun taas joitakin häiritsivät avohakkuut kansallispuistoon tulevan tien varrella.

Muutamissa palautteissa tuli kiitosta erityisesti 30-vuotisjuhlakävelyn järjestämisestä. Jotkut vastanneista toivoivat puistoon kioskia, mutta toisaalta matkailuyritys Hiiden Torpan palvelut kioskeineen ja kotieläinpihoinen ovat suhteellisen lähellä. Palautteissa toivottiin myös Kovaninvaaran säilyttämistä perinnemaisemana.

Yhdessä palautteessa nostettiin esille kansallispuiston lähistölle suunnitteilla oleva hopeakaivos ja toivottiin, että kaivostoiminta ei pilaisi Hiidenportin kansallispuistoa.

Muutamissa palautteissa toivottiin selkeämpää opastusta näköalapaikoille, reittien opastamista paremmin ja pitkosten rakentamista vaikeakulkuisille reittiosuuksille. Palautteissa toivottiin myös alueelle johtavan tien päällystämistä.

Vastaajat antoivat palautetta myös haastattelutilanteissa maastossa. Ihmiset kertoivat nauttineensa luonnosta ja paikan nähtävyyksistä. Keskusteluissa kävi ilmi, että Hiidenportin kansallispuistoon ohjaavien maantieopasteiden sijoittelua voisi parantaa. Moni toivoi opasteiden sijoittamista uudelleen esimerkiksi siten, että ne olisivat ennen kääntymistä eivätkä juuri risteyksen kohdalla. Myös avohakkuut kansallispuistoon tuovan tien varrella puhuttivat. Kansallispuiston siisteys sai paljon kehuja ja kiitoksia.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Vuonna 1982 perustettu Hiidenportin kansallispuisto on kolmenkymmenen vuoden aikana vakiinnuttanut asemansa Sotkamon ja lähikuntien asukkaiden retkeilypaikkana, joka houkuttelee vuosittain myös uusia kävijöitä. Hiidenportin kansallispuistossa käy noin 10 000 kävijää vuodessa. Valtaväylistä kaukana sijaitseva kansallispuisto on kotimaisten ja ulkomailta tulevien matkailijoiden suunniteltujen retkien kohde. Hiidenportti on useimmiten vierailijoidensa matkan ainoa ja tärkein kohde. Vain 15 % vastaajista kertoi tulleensa ennalta suunnittelematta.

Kansallispuiston matkailijoista 89 % oli suomalaisia ja 11 % oli ulkomaalaisia. Ulkomaisia kävijöitä tuli eniten Saksasta ja Tšekistä. Kotimaisista kävijöistä huomattava osa on pääkaupunkiseudulta, erityisesti Helsingistä.

Kävijöiden sukupuolijakauma oli suhteellisen tasainen. Naisten osuus oli hiukan suurempi kuin miesten. Suurimman kävijäryhmän muodostivat 45–54-vuotiaat. Vastanneiden keski-ikä oli 47 vuotta. Alle 45-vuotiaiden ikäryhmässä naisia oli enemmän kuin miehiä, kun taas yli 54-vuotiaiden ikäryhmässä miehiä oli enemmän. Useimmat kävijät ovat koulutettuja. Vastaajista 13 %:lla ei ollut ammatillista koulutusta.

Kävijöistä 79 % tuli kansallispuistoon omalla autolla. Puolet kävijöistä liikkui 2–5 hengen seurueissa, useimmiten oman perheen kanssa. Alle 15-vuotiaita oli mukana 16 %:lla vastanneista. Hiidenportin suosituimmat vierailukohteet olivat Hiidenportin rotkolaakso, Palolampi ja Porttilampi. Useimmiten kävijät tulivat puistoon Palolammen kautta, josta molemmat päiväretkireitit lähtevät. Eniten kävijöitä oli heinäkuussa, mutta myös elokuu ja syyskuu olivat suosittuja retkeilykukausia. Tärkeimpiä syitä vieraillla Hiidenportin kansallispuistossa olivat luonnon kokeminen, maiseimat ja rentoutuminen.

Hiidenportin kansallispuisto ei ole pelkästään päiväkävijöiden retkeilypaikka, vaikka vastanneista 81 % olikin päiväkävijöitä. Alueella yöpyi noin viidesosa vastaajista. Yöpyjät majoittuvat Hiidenportin kansallispuistossa useimmiten omissa teltoissa. Myös laavut olivat yöpyjien keskuudessa suosittuja. Kansallispuiston lähialueella yöpyneistä suurin osa majoittui omassa mökissä, vuokramökissä, lomaosakkeessa tai hotellissa.

Huomattavan suuri osa vastanneista, 71 %, oli Hiidenportin kansallispuistossa ensimmäistä kertaa. Naisten osuus ensikertalaisista oli hieman miehiä suurempi. Alueella aiemmin käyneiden ensimmäinen käynti ajoittui keskimäärin 1990-luvun alkupuolelle.

Kävijöiden keskimääräinen rahankulutus yhtä käyntikertaa kohden oli 52 euroa. Eniten rahaa käytettiin majoitukseen. Kotimaiset matkailijat kuluttivat enemmän kuin ulkomaiset matkailijat. Hiidenportin kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2011 käyntimäärällä laskettuina noin puoli miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset noin 7 henkilötyövuotta.

Olenneimpia syitä Hiidenportin kansallispuiston pienehköihin paikallistaloudellisiin vaikutuksiin ovat pieni kävijämäärä sekä se, että puiston välittömässä läheisyydessä on vähän palveluja verrattuna moniin matkailukeskusten vieressä sijaitseviin puistoihin.

Kävijät olivat yleensä tyytyväisiä käyttämiinsä palveluihin. He arvostivat käytännön asioiden toimivuutta (tulentekopaikat, laavut, reitit jne.), yleistä siisteyttä, turvallisuutta ja virkistävyyttä. Alueella oli vähän häiritseviä tekijöitä. Vain liiallinen kävijämäärä heinä-, elo- ja

syyskuussa koettiin jonkin verran häiritseväksi. Joissakin tapauksissa myös muiden kävijöiden käytöksen koettiin häiritsevän jonkin verran. Eniten häiritsi maaston roskaantuneisuus ja luonnonympäristön käsittely, mutta nämäkin koki häiritsevinä vain 4–5 % vastaajista.

Hiidenportin kansallispuisto sai valtakunnallisesti vertailukelpoiseksi kävijätyytyväisyysindeksiksi 4,2 asteikolla 1 = erittäin huono, ...5 = erittäin hyvä. Sen mukaan kävijät olivat alueeseen kokonaisuudessaan sangen tyytyväisiä. Vapaamuotoisissa palautteissa Hiidenportin kansallispuisto sai paljon kehuja luonnostaan ja maisemistaan. Ihmiset olivat pitäneet palveluista ja arvostaneet paikan siisteyttä. Jonkin verran tuli keskusteluissa ilmi huoli lähialueelle tulevasta hopeakaivoksesta ja sen vaikutuksista Hiidenportin kansallispuistoon.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Hiidenportin kansallispuistossa tehtiin edellinen kävijätutkimus vuonna 2005 (Metsähallitus 2005). Tässä luvussa vertaillaan näiden kahden tutkimuksen kävijöitä, käynnejä alueella ja kävijätyytyväisyyttä. Vuoden 2005 tutkimuksessa käytetty lomake eroaa tässä tutkimuksessa käytetystä. Tämän vuoksi kaikkien osatekijöiden vertailua ei voida luotettavasti tehdä.

Kävijärakenteessa ei edelliseen tutkimukseen verrattuna ole suuria eroja. Yli 65-vuotiaiden osuus vastaajista oli kasvanut vuodesta 2005 vuoteen 2012. Kävijöiden koulutustaustassa ei näyttänyt olevan suuria eroja. Vuonna 2005 kävijöistä 13 %:lla ei ollut ammatillista koulutusta, kun nyt luku oli 19 %.

Vuonna 2012 Hiidenportin kansallispuistoon saapui eniten kävijöitä Helsingistä (11 %). Lähikunnista kävijöitä oli eniten Kajaanista (10 %) ja Sotkamosta (7 %). Huomattavia eroja vuonna 2005 vastanneiden kotikuntatietoihin ei ollut. Kansallispuistossa vieraili vuonna 2012 suomalaisten lisäksi 16 eri kansallisuutta. Ulkomaalaisten osuus oli kasvanut 3 prosenttiyksikköä vuoteen 2005 verrattuna.

Nyt, kuten aiemminkin, virkistytymään oli tultu oman perheen seurassa tai ystävien ja sukulaisten kanssa. Seuruekoko oli myös pysynyt samana. Yleisin seurue on edelleen pieni muutaman hengen ryhmä. Alle 15-vuotiaiden osuus oli pienentynyt edellisestä tutkimuksesta. Vuoden 2005 tutkimuksessa seurueeseen kuului 1–7 henkeä, kun vastaava luku oli nyt 1–3 henkeä. Liikuntaesteisten osuus ei ollut muuttunut.

Hiidenportin kansallispuiston tärkeys matkakohteena oli hiukan muuttunut seitsemän vuoden aikana. Vuonna 2005 kansallispuisto oli matkan ainoa ja tärkein kohde 33 %:lle vastaajista, kun se kesällä 2012 oli tärkein kohde 48 %:lle. Vuonna 2005 kävijöistä 43 % ja vuonna 2012 kävijöistä 37 % oli suunnitellut matkan ennalta. Ennalta suunnittelemattomat käynnit olivat vähentyneet 10 prosenttiyksikköä vuoden 2005 tutkimuksen jälkeen.

Sulan maan aika on edelleen suosituinta retkeilyaikaa Hiidenportin kansallispuistossa. Eniten kävijöitä on heinäkuussa kesälomien aikaan sekä syyskuussa ruskaretkien aikaan. Puiston käyntikohteet ovat pysyneet samoina: Hiidenportin rotkolaakso on suosituin käyntikohde. Molempina tutkimusvuosina päiväkävijöiden retken kesto oli 2–4 tuntia. Yöpyjien viipymä on hiukan kasvanut edelliseen tutkimukseen verrattuna. Vuonna 2005 kansallispuistossa ja lähialueella viivytettiin keskimäärin 1–4 yötä, kun vuonna 2012 viipymä oli noin 5,3 vuorokautta. Vuonna 2005 kansallispuiston lähistöllä yövyttiin eniten lomaosakkeissa, vuonna 2012 useimmin vuokramökeissä ja pisimpään omassa mökissä.

Kävijöiden harrastukset olivat jokseenkin samoja molemmissa tutkimuksissa. Vastaajien useimmin mainitsemia toimintoja olivat kävely, luonnosta nauttiminen, luonnon tarkkailu ja maisemien

katselu. Myös vastaajien tärkeimmät virkistysmotiivit olivat jokseenkin samanlaiset molempina vuosina. Tärkeimpinä syinä kansallispuistossa vierailuun kävijät pitivät luonnon kokemista, maisemissa rentoutumista ja yhdessäoloa oman seurueen kanssa. Uusiin ihmisiin tutustuminen ja mahdollisuus olla itsekseen olivat edelleen vähiten merkitseviä syitä saapua alueelle.

Kansallispuistosta kertoneina tietolähteinä olivat molempien tutkimusten vastaajilla useimmiten tuttavat ja sukulaiset. Aiemmin tietoa haettiin esitteistä ja oppaista, kun taas nykyisin tietoa etsitään enemmän Internet-sivuilta.

Vastaajien odotukset täyttyivät hyvin molemmissa tutkimuksissa. Maisemien vaihtelevuus ja yleinen siisteys sekä pysäköintipaikat saivat molemmissa parhaat arvosanat. Palveluiden määrä koettiin useimmiten riittäväksi. Vuoden 2012 tutkimuksessa 28 % vastanneista koki yrittäjien tuottamat palvelut määrältään liian pieneksi. Liian vähäisiksi koettiin myös maantievvarsien opasteet, vaikkakin niiden määrä arvioitiin nyt hieman sopivammaksi kuin vuonna 2005.

Käyntiä häiritseviä tekijöitä olivat edellisessä tutkimuksessa lahonneet pitkospuut, wc-paperin puuttuminen ja käymälöiden epäsiisteys. Vuoden 2012 vastauksissa näistä ei enää ollut mainintoja. Alueen ja palveluiden turvallisuuden laatu ja määrä olivat nousseet, samoin mm. polttopuiden laatu, mutta muutoin kansallispuistossa käytettyjen palvelujen laadun ja määrän arvioissa ei ollut olennaisia muutoksia. Kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,2 vuonna 2012. Edellisessä tutkimuksessa sitä ei ollut laskettu. Myös rahankäyttöä koskeva kysymys oli erilainen vuosien 2005 ja 2012 kyselylomakkeissa. Tästä syystä kävijöiden rahankäytön ja paikallistaloudellisten vaikutusten vertailua ei voi tehdä.

Kiitokset

Kävijätutkimuksen tekeminen oli uusi haastava kokemus. Sen myötä Hiidenportin kansallispuiston maisemissa vietetty kesä oli antoisa ja samalla tutustutti alueeseen laajemmalti sekä alueella käyneisiin ihmisiin.

Kiitos teille Sirpa Routasuo ja Sirke Seppänen avustanne. Ennen kaikkea, kiitos kaikille vastaajille, sillä ilman teitä tämä ei olisi onnistunut.

Lähteet

Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.

Metsähallitus 2005: Hiidenportin kansallispuisto. Kävijätutkimus kesäkaudella 2005. – Raportti, Metsähallitus, Vantaa. 25 s.

Metsähallitus 2007: Hiidenportin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnossuojelujulkaisuja. Sarja C 32. 61 s.

Metsähallitus 2012: Hiidenportin kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu. <<http://www.luontoon.fi/retkikohteet/kansallispuistot/hiidenportti>>.

Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Raportti 14.12.2009, Metsähallitus, Vantaa. Asianro 3017/52/2009. <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistuskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Kavijoiden%20paikallistaloudelliset%20vaikutukset.pdf>>. 16 s.

Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimuksen 2012 otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Havainnot (tavoite)	Keruu päiviä
Palolammen opastuspaikka (PL)	Kaikki	310	23
Hiidenportin rotkolaakso (HP)	Päiväkävijät, nähtävyyden katsojat	70	7
Porttilampi (PoL)	Päiväretkeilijät, nähtävyyden katsojat	80	10
Kitulanlampi (KL)	Patikoijat, yöpyjät	15	3
Käärmesärkkä (KS)	Käärmesärkän kautta liikkuvat retkeilijät	25	7
<i>Yhteensä</i>		500	50

Aineiston keruuaikataulu ja sen toteutuminen**Merkkien selitykset:**

PL = Palolampi, PoL = Porttilampi, HP = Hiidenportti, KL = Kitulanlampi, KS = Käärmesärkkä

Touko- ja kesäkuu

<i>päivä</i>	15.5	17.5	24.5	27.5	1.6	2.6	6.6
<i>paikka</i>	PL	HP	HP	PL	KS	HP	PL
<i>kello</i>	10.00-15.00	10.00-15.00		10.45-18.00	9.30-15.00	10.00-14.00	11.00-15.20
<i>tavoite</i>	10	8	5	15	3	8	10
<i>toteutunut</i>	7	0	2	25	0	3	0
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>							37

Kesäkuu

<i>päivä</i>	7.6	14.6	18.6	25.6	26.6	29.6	
<i>paikka</i>	HP	HP	KS	PL	PL	PoL	
<i>kello</i>	10.00-15.00	9.00-16.20	9.00 - 14.30	9.00-16.00	9.00-15.30	9.00-15.05	
<i>tavoite</i>	5	10	3	10	10	8	
<i>toteutunut</i>	2	7	0	8	1	8	
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>							26

Heinäkuu

<i>päivä</i>	1.7	3.7	5.7.	6.7.	10.7.	11.7	12.7
<i>paikka</i>	PL	KS	PoL	PL	PL	PL	KS
<i>kello</i>	9.00-15.00	9.30-15.00	10.00-15.00	10.00-15.00	9.00-15.30	9.00-15.30	9.30-15.00
<i>tavoite</i>	15	3	8	10	15	10	3
<i>toteutunut</i>	4	1	9	1	10	12	0
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>							37

Heinäkuu

<i>päivä</i>	15.7	17.7	18.7	23.7	27.7	28.7	30.7
<i>paikka</i>	PL	HP	PoL	HP	PL	KL	PoL
<i>kello</i>	11.00-18.00	10.00-15.00	10.00-15.00	10.00-15.00	10.00-15.20	10.00-15.00	10.00-15.00
<i>tavoite</i>	15	10	8	10	10	5	8
<i>toteutunut</i>	18	3	12	7	7	7	1
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>							55

Heinä- ja elokuu

<i>päivä</i>	31.7	2.8	3.8	6.8	14.8	15.8	19.8
<i>paikka</i>	KS	HP	PL	HP	PoL	PL	PL
<i>kello</i>	9.30-15.00	10.00-15.00	10.00-15.00		10.00-15.00	10.00-15.00	
<i>tavoite</i>	3	10	10	10	8	10	
<i>toteutunut</i>	0	7	4	4	1	3	17
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>							36

Elokuu

<i>päivä</i>	23.8	25.8	26.8	28.8	29.8	31.8	
<i>paikka</i>	KS	HP	PoL	PL	HP	PL	
<i>kello</i>	9.30-15.00	10.00-15.00	10.00-15.10	10.00-15.00	10.00-15.05	10.00-15.00	
<i>tavoite</i>	3	10	8	10	10	10	
<i>toteutunut</i>	0	5	3	2	4	4	
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>							18

Syyskuu

<i>päivä</i>	4.9	5.9	7.9	10.9	14.9	19.9	23.9
<i>paikka</i>	PL	PL	PL	PoL	KS	PL	PL
<i>kello</i>	10.00-15.00	10.00-15.05	10.00-15.00	10.00-15.05	9.30-15.00	10.00-15.00	10.00-15.00
<i>tavoite</i>	10	10	10	8	3	10	10
<i>toteutunut</i>	6	11	0	6	0	0	6
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>							29

Syyskuu

<i>päivä</i>	26.9	27.9	30.9				
<i>paikka</i>	PL	PL	PL				
<i>kello</i>	10.00-15.00		10.00-15.00				
<i>tavoite</i>	10						
<i>toteutunut</i>	2	30	0				
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>							32
<i>Postissa tulleet lomakkeet, kpl</i>							56
KAIKKI LOMAKKEET YHTEENSÄ							326

Vastaajien asuinkunnat

Asuinkunta	kpl	%
Helsinki	24	11
Kajaani	21	10
Sotkamo	15	7
Espoo	10	5
Vantaa	7	3
Heinola	6	3
Kuopio	6	3
Lohja	6	3
Oulu	5	2
Valtimo	5	2
Vuolijoki, liittynyt Kajaaniin 1.1.2007	4	2
Lapinlahti	4	2
Kirkkonummi	4	2
Iisalmi	4	2
Hyvinkää	3	1
Jyväskylä	3	1
Siilinjärvi	3	1
Tampere	3	1
Paltamo	3	1
Nokia	3	1
Nurmes	3	1
Puolanka	3	1
Riihimäki	3	1
Kuhmo	2	1
Savonlinna	2	1
Nurmijärvi	2	1
Pertunmaa	2	1
Sipoo	2	1
Turku	2	1
Joutsa	2	1
Järvenpää	2	1
Hämeenlinna	2	1
Hollola	2	1
Hyrnsalmi	2	1
Keuruu	2	1
Kemi	2	1
Kempele	2	1
Kuusamo	2	1
Maaninka	2	1
Muurame	2	1
Lapua	2	1
Leppävirta	1	0
Liminka	1	0
Lahti	1	0
Lappeenranta	1	0
Kerava	1	0
Kannonkoski	1	0
Kauniainen	1	0
Kiiminki	1	0

Asuinkunta	kpl	%
Kitee	1	0
Kotka	1	0
Eura	1	0
Hartola	1	0
Heinävesi	1	0
Imatra	1	0
Jämsä	1	0
Varkaus	1	0
Vihti	1	0
Toholampi	1	0
Pornainen	1	0
Pukkila	1	0
Raisio	1	0
Ristijärvi	1	0
Suomussalmi	1	0
Suonenjoki	1	0
Sastamala	1	0
Taipalsaari	1	0
Yhteensä	210	100

Vapaamuotoinen palaute

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
ei määritelty	muu	30-vuotisjuhlanjärjestäjille paljon kiitoksia!
ei määritelty	muu	Olen ollut työssä metsähallituksessa. Olen pitänyt kansallispuistoa erittäin tärkeänä.
ei määritelty	muu	Kiitos että huolehditte siitä että tällaisia alueita on Suomessa.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Kovasinvaaran perinnetilalla voisi olla istuinpaikka, jotta voisi kahvitella ja istua.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Hiidenportin kansallispuistoon tuleva tie on keho, kannattaa päällystää.
ei määritelty	valitus	Luonnonympäristön käsittely matkalla puistoon.
ei määritelty	valitus	Tuloreitin ympäristön käsittely häiritsevää. WC-epäsiisti, purut loppu. Reittiesitteitä niukasti. Paikkaopasteita ei nähtävyysskohteissa.
ei määritelty	kehu	Kiitos järjestelyvastaaville. Hyvin järjestelty.
ei määritelty	kehu	Metsähallitus luonut upeat puitteet retkeilijöille. Kiitos!
ei määritelty	ei määritelty	Mielenkiintoinen retki. Kiitokset teille juhla vaelluksestanne.
ei määritelty	ei määritelty	Olen tyytyväinen.
ei määritelty	ei määritelty	Hyvä homma!
ei määritelty	ei määritelty	Luonto.fi sivuilta puuttuivat kuvaukset Kitulanlammen läheisyydestä olleista upeista maisemista. Telttailu Urpolammella hankalaa, koska maasto soinen.
ei määritelty	ei määritelty	Oli kaikki hyvässä kunnossa. Ainoa mitä tuli mieleen että alueen kartta- tauluja voisi olla siellä täällä reitin varrella.
ei määritelty	ei määritelty	Tiet voisivat olla paremmassa kunnossa, mutta ihana vierailu näin upeassa erämaisessa puistossa.
ei määritelty	ei määritelty	Kohde on vierailun arvoinen.
ei määritelty	ei määritelty	Olen syntynyt Salon seudulla ja kuullut Hiidenportista jo lapsuudessani.
ei määritelty	ei määritelty	Valtimon kohdalla ei 6-tieltä opastusta. Hieno paikka! Kiitoksia.
ei määritelty	ei määritelty	Ehkä kioski Palolammen pysähdyspaikalla voisi olla - toisaalta Hiiden- torppa on aika lähellä.
ei määritelty	ei määritelty	Tupakantumpit eivät mielestäni kuulu P-paikalle eivätkä luontopolulle, vaikka sateista säätä olisi kuinka paljon tahansa...
ei määritelty	ei määritelty	Kohde oli Lieksalaisellekin erittäin uusi, saksalaisille patikoija tutuille vähintäänkin hurmaava (ts. paikka ei ole ollut julkisuudessa!).
ei määritelty	ei määritelty	Jos halutaan haastattelua, väkeä olisi enemmänkin Palolammin päässä, päättellen P-paikkojen autoista (siitä huolimatta Käärmesärkkään voi- daan patikoida!).
ei määritelty	ei määritelty	Toivon että kaikki pysyy entisellään.
ei määritelty	ei määritelty	Siisti paikka! Toivottavasti pysyykin siistinä, pidin näkemästäni.
ei määritelty	ei määritelty	Ihastuttava retkeily- ja vaelluspaikka. Kiitos!
ei määritelty	ei määritelty	Harvinaisen siisti alue, ei näkynyt yhtään roskaa maassa.
ei määritelty	ei määritelty	Voisiko vaikeiden polkukohtien yli rakentaa lisää pitkospuita tai portaita? Kivet (liukkaat) ja juuret tekivät reitistä raskaan. Lisää opasteita reitille. Ihana paikka ja rauhallinen.
ei määritelty	ei määritelty	Palolammilta saatu kartta ei vastannut reittiopasteita eikä polkuja, tai sitten emme vain osanneet lukea sitä.
ei määritelty	ei määritelty	Kovasinvaaran tarina voisi saada jatkoa...
ei määritelty	ei määritelty	Oli hyvä retki. Hieno alue! On maineensa veroinen.
ei määritelty	ei määritelty	Hiidenportti on niin upea luonto- ja maisemakohde, että sitä ei saa pilata kaivostoiminnalla!
ei määritelty	ei määritelty	Puiston välittömään läheisyyteen ei hakkuita.
ei määritelty	ei määritelty	Tienvarsioasteet voisivat olla näkyvämpiä ja hieman ennen risteystä, eikä sen kohdalla.
ei määritelty	ei määritelty	Ihana paikka!

Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	kehittämisehdotus	Wc-ikkuna olisi tarpeen tai lamppu sinne = pimeä.
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	kehittämisehdotus	Palolammen info-tilaan pääsy inva-välinein.
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	valitus	Palolammella ei ollut siivousvälineitä.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Väritäpläopasteiden olisi hyvä olla lähtöpaikoilla esillä, muutenkin patikointireittien opasteissa olisi toivomisen varaa.
Lvk– Retkeily - Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Risteyspaikkojen opasteet kuntoon! Loistava palvelu taukopaikalla!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Kahvila tai kioski olisi hyvä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Kiitos köysiaidasta rotkonreunalla.
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	muu	Kiitos asiantuntevasta opastuksesta.
Lvk– Aspa - Luontoon.fi	kehittämisehdotus	Reitit ja reittien lähtöpaikat voisivat olla Luontoon.fi-sivuilla samassa kohtaa kuin "kartat ja kulkuyhteydet" -linkki.
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	Ihanan paljon pitköspuita, upea maisema / luonto. Alkumatkasta vaikeakulkuista. Netissä/esitteissä voisi hyvin selvästi mainita mistä pääsee helppokulkuiselle reitille suoraan.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Vaikeutta saada yhteyttä Hiidentorppaan, saadakseen avaimia.
Ls–Kulttuuriperinnön vaaliminen	muu	Kovasinvaaran niittymaiseman pitäminen perinteisenä!
Ls–Kulttuuriperinnön vaaliminen	muu	Kovasinvaaran säilyttäminen perinnemaisemana.

METSÄHALLITUS

Hiidenportin kansallispuisto

Kävijätutkimus 2012

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Hiidenportin kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Hiidenportin kansallispuistossa (kartta 1) ja joissain kohdin myös sen lähialueella (kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
5. Lisätietoja antaa Kerttu Härkönen, puh. 040 743 5333 (kerttu.harkonen@metsa.fi) tai Eeva Pulkkinen, puh. 040 576 8603 (eeva.pulkkinen@metsa.fi).

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Hiidenportin kansallispuistoon (ks. kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnilläsi...

a. Hiidenportin kansallispuistossa (ks. kartta 1)?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

b. yhteensä Hiidenportin kansallispuistossa ja sen lähialueella (ks. kartta 2)?

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

Asun vakituisesti lähialueella → Siirry kysymykseen 3a.

→ Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) **enemmän kuin 1 vrk**, niin kuinka monta kertaa olet vierailut tai suunnittelet vierailevasi Hiidenportin kansallispuistossa tämän matkasi aikana?

_____ kertaa

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä... (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. Hiidenportin kansallispuistossa (ks. kartta 1), niin montako yötä vietit tai vietät...

asuntoautossa tai _____ yöstä kodassa tai _____ yöstä
-vaunussa _____ yöstä laavussa _____ yöstä
omassa majoit-
teessa (telta
tms.) _____ yöstä

muualla, missä? _____ yöstä

b. kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät...

hotellissa _____ yöstä asuntoautossa
tai -vaunussa _____ yöstä
omassa majoit-
teessa (telta
tms.) _____ yöstä

vuokramökissä _____ yöstä ystävän tai su-
kulaisen luona _____ yöstä

omassa mökissä _____ yöstä

lomaosakkeessa _____ yöstä

muualla, missä? _____ yöstä

Asun vakituisesti lähialueella

4. Missä päin Hiidenportin kansallispuistoa vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä (ks. kartta 1)?

(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

- Palolammen opastuspaikka Käärmesärkkä
 Porttilampi Kovasinvaara
 Hiidenportin rotkolaakso Urpovaara
 Kitulanlampi Allaslahti
 muualla, missä? _____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi kansallispuistoon? (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

- 1 henkilöauto 5 juna
 2 henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto 6 lentokone
 3 linja-auto 7 moottoripyörä
 4 tilausbussi (ryhmämatka) 8 polkupyörä
 99 muu, mikä? _____

5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeksi? Merkitse numero → _____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Hiidenportin kansallispuistossa?

olen yksin → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
(vastaaja mukaan luettuna)

joista alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä

alle 15-vuotiaiden syntymävuodet _____
(jos kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin syntymävuosi)

liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Hiidenportin kansallispuistossa?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
 muista sukulaisista
 ystävistä
 työtovereista
 koululuokasta
 päiväkotiryhmästä
 opiskeluryhmästä
 eläkeläisryhmästä
 ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
 kerhosta, yhdistyksestä tms.
 jostakin muusta, mistä? _____

8. Mikä Sinulle oli tai on tärkeää tällä käynnilläsi Hiidenportin kansallispuistossa?

(vastaa jokaiseen kohtaan)

(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
mahdollisuus olla itsekseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
opastettu retki	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Hiidenportin kansallispuistossa tällä käynnilläsi?

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

- 1 kävely 9 lintuharrastus 18 koiran kanssa ulkoilu
 2 sauvakävely 10 marjastus 19 suunnistus
 3 lenkkeily 11 sienestys 20 telttailu tai muu leiriytyminen maastossa
 4 retkeily 12 kasviharrastus 34 vaellus (yöpyminen maastossa)
 5 luonnon tarkkailu 13 opetukseen liittyvä käynti 55 luonnon nähtävyyksien katselu
 6 evästrekeily 15 luontovalokuvaus 87 osallistuminen tapahtumaan
 7 pyöräily 16 partioetki 88 kulttuuriperintöön tutustuminen
 8 kalastus 17 leirikoulu 999 muu, mikä? _____

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämäsi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Hiidenportin kansallispuistossa?

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi **tällä käynnillä** käyttämäsi palvelun tai rakenteen **laatu**. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rastita vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua". Palvelun tai rakenteen **määrän** voit arvioida **aina**.

Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono

Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, eos = en osaa sanoa

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön LAATU					en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen MÄÄRÄ					eos	
	erittäin hyvä	5	4	3	2		1	erittäin huono	liian suuri	3	2		1
pysäköintipaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
lähialueen tiestö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
reittien opastetaulut		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
polkureitistö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
polkuviitoitukset		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
tulentekopaikat ja laavut		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
polttopuut huolletuilla tulipaikoilla		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
yleisökäymälät alueella		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
esitteet ja opaskirjat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
Hiidenportin kansallispuiston luontoon.fi-sivut		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
maantienvarsien opasteet		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvila, ohjelmapalvelut jne.)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
yleinen turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
yleinen siisteys		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
maiseman vaihtelevuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä?		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden MÄÄRÄÄN?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1

erittäin tyytyväinen erittäin tyytymätön

11. Täytyivätkö tähän käyntiin Hiidenportin kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
reitit ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

12. Onko Hiidenportin kansallispuisto tällä matkalla...

☐	matkasi ainoa tai tärkein kohde?
☐	yksi matkasi suunnitelluista kohteista? Muita kohteita ovat: _____
☐	ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella? Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

13. Rahankäyttö

Oletko käyttänyt tai aiotko käyttää rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin Hiidenportin kansallispuistossa tai sen lähialueella (ks. kartta 2)?

kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)

en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä

henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**

perheen tai seurueen kokonaiskulut.

Ilmoita alla (kohdat a-g), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan kansallispuistossa ja sen lähialueella. (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

a. polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
b. paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____ €
c. ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
d. kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
e. majoittuminen	_____ €
f. ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
g. muut menot (esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Hiidenportin kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?
(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta

viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa

milloin ensimmäisen kerran? Vuonna _____

milloin viimeksi? Vuonna _____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Hiidenportin kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen kohtaan)
(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lainkaan	5	4	3	2	1	erittäin paljon
maaston kuluneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maaston roskaantuneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luonnonympäristön käsittely	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
liiallinen kävijämäärä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
muiden kävijöiden käyttäytyminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?
[_____] _____

17. Sukupuoli?

mies nainen

18. Syntymävuosi?
[_____]

19. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

ammattikoulu

opistotasoinen tutkinto

alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto

ei ammatillista tutkintoa

20. Mistä sait tietoa Hiidenportin kansallispuistosta? (voit merkitä useamman vaihtoehdon)

Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä

tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta

Hiidenportin kansallispuiston luontoon.fi-sivuilta

Hiidenportin kansallispuiston Facebook-sivuilta

Yhteiso.luontoon.fi-sivuilta

muilta www-sivuilta

esitteistä tai oppaista (retkeilyopas ym.)

TV / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista

seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta

alueen yrityksiltä (esim. ohjelmalvelut, majoitus)

paikka on minulle entuudestaan tuttu

muualta, mistä? _____

21. Vastasitko Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimuskyselyyn

heti alueelle saavuttuasi

oleskeltuasi alueella pidempään tai ollessasi poistumassa sieltä

KIITOS VASTAUKSISTASI!
Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, kirjoita niitä tähän.

number	place	visitor	interviewer	post	initials	date	time of day

METSÄHALLITUS

Hiidenportti National Park

Visitor Survey 2012

How to fill in this questionnaire:

The information collected by this Visitor Survey will be used in the management and planning of Hiidenportti National Park. We hope that you answer all the questions. Please note the following instructions:

1. Read the questions with care.
2. Answer the questions **personally** by ticking the appropriate circle (○). In multiple choice responses, tick all relevant boxes (☐). In some questions, you will need to write your responses in the boxes.
3. The questions are about **your current visit** to Hiidenportti National Park (please see the map 1). Some of the questions are about the vicinity of the National Park (please see the map 2).
4. Please return the completed form to the interviewer, or to the place mentioned in the instructions.
5. For more information, please contact Kerttu Härkönen, tel 040 743 5333 (kerttu.harkonen@metsa.fi) or Eeva Pulkkinen, tel. 040 576 8603 (eeva.pulkkinen@metsa.fi).

THANK YOU IN ADVANCE!

1. When did you arrive at Hiidenportti National Park (please see the map 1)?

date _____ and time of day _____

2. How long did you stay or are you going to stay during this visit

a. in Hiidenportti National Park (see the map 1)?

(answer in days or in hours)

About _____ days or _____ hours

b. altogether in Hiidenportti National Park and in its vicinity (see the map 2)?

About _____ days or _____ hours

I permanently live in the vicinity → Move on to question 3a

→ **If your previous answer was more than 1 day, how many times have you visited or plan to visit the Hiidenportti National Park during this trip?**

_____ times

3. If you stayed overnight or will stay overnight...

(if not applicable, please move on to question 4)

a. in the Hiidenportti National Park (map 1), how many nights did you spend or you will spend in

a campervan or hut or lean-to
caravan _____ nights shelter _____ nights

your own accommodation
(tent etc.) _____ nights

elsewhere,
(where)? _____ nights

b. in the vicinity of the Hiidenportti National Park (map 2), how many nights did you spend or will you spend in

a hotel _____ nights a campervan or caravan _____ nights

a rental cottage _____ nights your own accommodation (tent etc.) _____ nights

your own cottage _____ nights at a friend's or a relative's place _____ nights

elsewhere,
(where)? _____ nights

I permanently live in the vicinity

4. Which part of Hiidenportti National Park did you visit / will you visit this time (map 1)?

(Select more than one alternative if applicable)

- Palolampi information point Käärmesärkkä
 Porttilampi Kovasinvaara
 Hiidenportti gorge Urpovaara
 Kitulanlampi Allaslahti
 elsewhere, please specify: _____

5a. Which means of transport did you use to travel from your home to the Hiidenportti National Park?

(please write down all the means of transport you used)

- 1 car 5 train
2 car and caravan or campervan 6 airplane
3 public transport (bus) 8 motorcycle
4 charter coach (tour group) 7 bicycle
99 other, please specify: _____

5b. From the list above, which was the last means of transport you used? Write the number → _____

6. During this visit to the Hiidenportti National Park, what is the make-up of your group?

I'm alone → move on to question 8.

The size of the group _____ persons
(including yourself)

of which under 15 years of age? _____ persons

please, give the years of birth under 15 years. (If all are almost _____
of the same age, please give the most common year of birth.) _____

physically disabled? _____ persons

7. During this visit to the Hiidenportti National Park your group mainly consists of...

(please choose the most appropriate alternative)

- members of own family
 other relatives
 friends
 co-workers
 school class
 kindergarten children
 student group
 senior citizens
 clients of an enterprise offering organised programmes of activities
 club, association, etc.
 others, please specify: _____

8. What was or is important to you during this visit to the Hiidenportti National Park? (please respond to each alternative)

(5 = very important, 4 = fairly important, 3 = neither, 2 = of little importance, 1 = not important at all)

	very important	5	4	3	2	1	not important at all
nature experiences	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
scenery	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
being on my own	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mental well-being	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
getting away from noise and pollution	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
relaxation	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
meeting new people	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
being together with own group	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
pleasant old memories	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
getting to know the area	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
learning about nature	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
improving my own skills	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
keeping fit	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
experiencing excitement	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
getting to know the cultural heritage	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
conducted tour	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9a. What did you do or intend to do at the Hiidenportti National Park during this visit?

(please select all that apply)

- 1 walking 9 bird watching 18 walking with a dog
2 nordic walking 10 picking wild berries 19 orienteering
3 jogging 11 picking mushrooms 21 camping
4 hiking 12 studying plants 34 hiking
5 observing nature 13 education-related visit 55 sightseeing
6 picnicking 15 nature photographing 87 participating in a special event
7 bicycling 16 scouting 88 getting to know the cultural heritage
8 fishing 17 school camp 99 other, please specify: _____

9b. Which of the alternatives was or is the most important to you during this visit?

Number → [_____]

10a. What did you think about the quality and the quantity of the services, facilities and environment during your current visit to the Hiidenportti National Park?

Please answer each question and estimate the **quality** of the services or facilities that you used **during this visit**. If you did not use the service or facility this time, just cross the alternative "did not use". Please **always** evaluate the **quantity** of services and facilities.

Quality assessment scale 5 = very good , 4 = fairly good, 3 = neither, 2 = fairly poor, 1 = very poor

Quantity assessment scale 3 = too many, 2 = suitable, 1 = too few

	QUALITY of the environment and of the service and facility I used						did not use	The current QUANTITY of services and facilities					no opinion
	very good	5	4	3	2	1		very poor	too many	3	2	1	
parking places	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
road network	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
signposts on the routes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
trail network	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
signposts at the trails	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
campfire sites and lean-to shelters	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
firewood at maintained campfire places	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
public toilets	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
realization and guidance of the waste disposal	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
paying attention to special needs (accessibility of routes, safety, signposts/information boards etc..)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
brochures and guide book	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hiidenportti National Park outdoors.fi site	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
arms road signs	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
services provided by enterprises (for example cafe and organised activities)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
safety of the routes and structures	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
general safety	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
general cleanliness	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
variability of landscapes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
other, please specify: _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10b. How satisfied are you with the QUANTITY of services and facilities in the Hiidenportti National Park as a whole? (5 = very satisfied, 4 = rather satisfied, 3 = neither one nor the other 2= rather unsatisfied, 1= very unsatisfied)

5 4 3 2 1
 very satisfied very unsatisfied

11. Did this visit to the Hiidenportti National Park meet your expectations with regard to the following?

(5 = very well, 4 = fairly well, 3 = neither, 2 = fairly poorly, 1 = very poorly)

	very well	5	4	3	2	1	very poorly
natural environment	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
opportunities for outdoor activities	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
routes and facilities	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. On this trip, is the Hiidenportti National Park...

- your trip's only or the most important destination?
- one among other intended destinations?
Other destinations are: _____
- a non-planned destination along your route?
Main destination(s) is/are: _____

13. Spending
Have you spent / Will you spend money on various activities in the Hiidenportti National Park or its vicinity while on this trip (map 2)?
 yes (→ please answer the following questions)
 no (→ move on to question 14)

Please tick the box that indicates whether you are estimating
 your personal expenses and your share of your group's joint expenses
OR
 the total expenses of your family or group.

Indicate below (points A–G) your total expenses for this trip **in the National Park and its vicinity**. (Write 0 (zero) in the column if you have not spent any money on the activity in question)

a. fuel or other purchases from the service station	_____ €
b. costs for local transportation (for example local bus or taxi trips)	_____ €
c. food and other retail shopping	_____ €
d. café and restaurant purchases	_____ €
e. accommodation	_____ €
f. organised programme and recreational services (eg. guided tours, entry fees and exhibitions)	_____ €
g. other expenses (e.g. fishing, hunting or snowmobiling permits, equipment hire, etc.)	_____ €

14. How often have you visited the Hiidenportti National Park before this visit? (Please answer all that apply)

This is my first visit

The past five years _____ times

When was your first visit? In _____ (year)

When was your last visit? In _____ (year)

15. Did any of the following disturb you during your current visit to the Hiidenportti National Park?
 (please respond to each alternative)
 (5 = not at all, 4 = fairly little, 3 = neither, 2 = fairly much, 1 = very much)

	not at all	5	4	3	2	1	very much
erosion of the ground	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
littering	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
treatment of natural environment	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
too many visitors	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
behaviour of other visitors	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
other, please specify: _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Country of residence? _____

If you permanently live in Finland, please specify in which town:

17. Gender?
 male female

18. Year of birth?
 [____]

19. Education? (please indicate your highest level of education)
 vocational training
 college-level degree
 university bachelor's degree
 university master's degree (or other)
 no vocational/professional qualification

20. Where did you find information about the Hiidenportti National Park?
 (you may choose several alternatives)

- in a visitor centre or customer service point of Metsähallitus
- from relatives, friends, acquaintances
- Hiidenportti nationalpark outdoors.fi sites
- Hiidenportti nationalpark Facebook sites
- yhteiso.luontoon.fi sites
- from other internet sites
- from brochures or guidebooks (hiking guidebook etc.)
- from TV / radio programmes or newspaper articles
- from the enterprises of the area (for instance organised activity programmes, accommodation)
- the place is familiar to me from before
- elsewhere, please specify:

21. Did you respond to the Hiidenportti National Park visitor survey
 immediately after You arrived to the region
 after longer residence in the area, or when you are about to leave the Hiidenportti National Park

THANK YOU FOR ANSWERING THIS QUESTIONNAIRE!

If there is anything else you would like to tell us, please use the space below.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 195 Hokkanen, T. 2012: Itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutokset – erityisesti vuosina 1992–2011. 174 s.
- No 196 Blomberg, J. 2012: Kitkan vesiltä Pohjanlahden tehtaille – Akanlahden tukinsiirtolaitokset 1893–1964. 187 s.
- No 197 Puotunen, M. 2012: Porvoon Söderskärin majakkasaarten rakennusperintö / Byggnadsarvet på Söderskärs fyröar i Borgå. 55 s.
- No 198 Mattila, J. 2012: Kovakuoriaiskartoitukset Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella 2009–2010. 120 s.
- No 199 Junninen, K. (toim.) 2012: Haapametsien käävät. 79 s.

Sarja B

- No 171 Yläsaari, S. 2012: Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 70 s.
- No 172 Äijälä, M. 2012: Valtavaaran ja Pyhävaaran kävijätutkimus 2011. 53 s.
- No 173 Seppänen, S. 2012: Hossan retkeilyalueen kävijätutkimus 2011–2012. 64 s.
- No 174 Nyman, R. 2012: Pyhä–Luoston kansallispuiston kävijätutkimus 2009–2010. 68 s.
- No 175 Piiparinen, H., Seilonen, M. & Kuusinen, L. 2012: Kytäjän–Usmin metsäalueen kävijätutkimus 2011. 54 s.
- No 176 Korkalainen, H. 2012: Tiilikajärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 51 s.
- No 177 Karlin, A. 2012: Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 57 s.
- No 178 Olin, K. 2012: Lentuan luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2012. 61 s.
- No 179 Pulkkinen, K. 2012: Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 57 s.

Sarja C

- No 120 Kyöstilä, M., Sulkava, P., Rauhala, T. & Ylläsjärvi, H. 2012: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston reitistösuunnitelma 2011. 98 s.
- No 121 Metsähallitus 2012: Simojärven ja Soppanan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025. 77 s.
- No 122 Metsähallitus 2012: Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026. 112 s.
- No 123 Lapin ympäristökeskus 2012: Kilpiaavan hoito- ja käyttösuunnitelma. 60 s.
- No 124 Piironen, A. 2012: Eteläisen Kaupunginlahden ja Pohjoislahden–Tiilitehtaanmäen alueen pienpetojen pyyntisuunnitelma. 36 s.
- No 125 Forststyrelsen & Nylands miljöcentral 2012: Skötsel- och användningsplan för Ekenäs och Hangö östra skärgård. 136 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-000-0 (pdf)

julkaisut.metsa.fi